

DECEMBER 1988, ŠTEVILKA 11

15 let Glasila občanov

Bilo je leta 1973, ko smo pri OK SZDL Litija imeli obilo dela predvsem z razpravami o novi ustavi in o delegatskem sistemu, ki je bil pred durmi kot sestavni del ustave. To so bili pravzaprav prelomni časi. Porajalo se je nekaj povsem novega, za tiste čase kar vznemirjajočega. Delegatski sistem kot oblika neposrednega odločanja ljudi v skupščinah je bil glavni vzrok za našo odločitve, da smo sprejeli sklep o ustanovitvi občinskega časopisa, saj smo se zavedali, da morajo biti ljudje, in še predvsem delegati, vsestransko informirani. Pa ne samo to. Tudi splošen razvoj občine in vseh družbenih, društvenih in drugih dejavnosti je narekoval, da bi bilo dobro in prijetno, če bi o tem kaj več vedeli, se med seboj bolj poznali, bolj cenili delo posameznikov in organizacij ter s časopisom redno pridobivali informacije, ki jih potrebujemo za vsakdanje življenje.

In smo ustanovili časopis. Še najmanj problemov je bilo z njegovim imenom. Hitro (in enotno) smo se odločili za Glasilo občanov, ki je to ime obdržalo vseh 15 let. Kot prvi urednik se spomnim, da sem imel največ dela z registracijo časopisa, da je bilo vse tako, kot določa zakon o javnem obveščanju. Potem pa je nastopil problem vsebine. Prva številka je bila izrazito politična. V glavnem so se predstavile s svojo okvirno dejavnostjo občinske DPO in občinska skupščina z dolgimi članki, ki so zavzele večino prostora. Problem pisanja se je pokazal že kar pri naslednji številki, saj ne bi bilo primerno, da bi se spet ponavljali z dolgimi poročili, usmeritvami in stališči. Pa tudi ljudje so pritiskali, naj kaj napišemo o tem in onem. Toda, kdo naj o vsem tem piše? Večini ljudi je pisanje (žal!) pretežno delo, pa tudi znati je treba pisati novinarske sestavke. To na kratko pomeni, da je treba čim več napisati ob hkratni minimalni uporabi prostora. Nekaj posameznikov se nas je lotilo stalnega pisanja, nekaj prispevkov pa smo dobivali tudi od občasnih dopisnikov, ki pa jih nikakor nismo mogli pridobiti za stalne dopisnike iz KS in OZD. Obveza je bila pač prehuda, pa čeprav je časopis takrat izhajal le 3-krat letno in je kasneje šele postal mesečnik.

Vendar pa so ljudje že kar v začetku časopis sprejeli za svojega in se nanj navadili. To nam je bilo takrat v največje zadoščenje, saj smo vedeli, da ljudje tisto, kar pišemo, tudi berejo. V teh 15 letih se je pri Glasilu občanov marsikaj spremenilo. Tiskati smo ga začeli v tiskarni Gorenjski tisk v Kranju, kasneje smo se preselili k Ljudski pravici v Ljubljano, sedaj pa se grafično obdela v Novem mestu, tiska pa se v Litiji. Tudi novinarja smo nekaj časa imeli, takrat je bilo pravzaprav najlažje za nas, ki smo dotlej pisali in urejali časopis. Tudi »hišo« je časopis menjal. Od OK SZDL (ki je še vedno ustanovitelj in izdajatelj) se je časopis preselil k ZIK-u, kjer je še danes.

Kmalu po rojstvu Glasila občanov smo mu dodali Delegatsko prilogo, ki se je kasneje oblikovala v samostojnega Delegatskega obveščevalca, ki je prav tako v teh letih zamenjal nekaj tehnik za svoje nastajanje. Informacijo za delegate smo namreč ločili od časopisnih vesti, ker gre pravzaprav za dvoje različnih oblik informiranja in obveščanja.

Ob 15-letnem jubileju Glasila občanov pa velja povedati še tole misel o zasnovi časopisa: Glasilo občanov je lokalni časopis in mesečnik. Zato ne kaže od njega pričakovati tiste vsebine, ki jo imajo v Sloveniji drugi časopisi s posredovanjem zares svežih vesti in tudi komentarjev, ocen ter novinarskih pogledov na širša dogajanja. Naš časopis pač pokriva predvsem naše (lokalne) interese in menim, da je to svojo funkcijo v preteklih letih kar uspešno opravljal.

Čeprav smo se že ob ustanovitvi časopisa, in kasneje, ko so bile stvari že kolikor toliko utečene, borili z raznimi težavami, so finančne vedno najbolj izstopale. To je usoda vseh časopisov, pri nas in po svetu. Lokalnih in državnih; tistih, ki se žive samo s prodajo, in tistih, ki dobivajo dotacijo. Pa smo jih v občini vedno uspeli razrešiti. Zato menim, da tudi sedaj, ko so finančne težave hujše kot v preteklosti, ne bi smeli razmišljati o ukinitvi časopisa. To bi bilo najlažje. Postaviti ga nazaj pa mnogo težje. Sicer pa, zakaj bi ukinjali nekaj, kar je ljudem všeč, kar radi sprejmejo, na kar so se navadili in kar je nenazadnje tudi splošno družbeno koristno? Torej, časopis naj živi, saj se je v 15 letih pokazalo, da je bilo vsestransko prav, da ga imamo. Tine Brilej — prvi urednik Glasila občanov

Vsem občanom in delovnim ljudem iskreno čestitamo ob 24. decembru — prazniku občine Litija in jim želimo zdravo in uspešno novo leto 1989!

Skupščina občine in Izvršni svet
 Skupščine SIS
 Družbenopolitične organizacije in
 DO občine Litija

Krajevni praznik mesta Litije

21. oktobra 1988 so v avli SO Litija svečano proslavili praznik mesta Litija. Slavnostni govornik je bil predsednik sveta KS Litija — levi breg tovariš Ciril Golouh, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci OŠ Litija, zbor upokojencev in sindikalni orkester. Ob tej priliki so podelili tudi priznanja KS oziroma OF.

Priznanja KS so prejeli: Janez Baš, dr. Radim Vizenjak, Ivan Blažič, Franc Rudolf, Helena Okorn in društvo invalidov Litija, priznanja OF pa Alojzija Zupan, Štefka Čakš in Ema Erjavec.

Zasedali so zbori SO Litija

Delegati vseh treh zborov so se 21. novembra zbrali v veliki sejni dvorani. Na skupnem zasedanju so izvolili za člana predsedstva SRS dr. Ivana Ribnikarja in sprejeli odlok o družbenem varstvu v Gostinskem podjetju Litija. Za predsednika začasnega poslovnega organa so izvolili tovariša Franca Trampuža, za člane pa Franca Majcna in Bredo Kovačič. Ukrep je začel veljati 22. novembra in velja eno leto.

Delegati so dali soglasje tudi za sprejem predlaganih amandmajev, strinjali pa so se tudi, da razpis referendumu v tem trenutku ni potreben.

J. S.

Sestal se je odbor občinske gospodarske zbornice

V novembru so se zbrali na redni seji delegati občinske gospodarske zbornice. V Kovini, kjer so zasedali, so si najprej ogledali potek proizvodnje, potem pa v novi jedilnici začeli z obravnavo žgočih gospodarskih problemov. Kljub relativno dobrim rezultatom v devetih mesecih so zbrani ugotavljali, da litijskemu gospodarstvu ne kaže najboljše.

J. S.

Srečanje vodstev OK SZDL občin ljubljanske regije

V litijski občini so v novembru gostili tudi vodstva OK SZDL občin ljubljanske regije na čelu s predsednico tovarišico Vero Vojska. Poleg litijske Mesarije in prekajevalnice so si ogledali proizvodnjo v IUV TOZD Usnjarna Šmartno, popoldne pa so se oglasili na gradu Bogenšperk in kmečkem turizmu Majdič na Vačah.

J. S.

Glasi občinov bo izhajalo tudi v prihodnje

O problematiki financiranja Glasila občanov so v novembru razpravljali tudi člani časopisnega sveta pri OK SZDL Litija. Kljub težkim finančnim zagatam so sprejeli odločitev, da bo Glasilo občanov izhajalo tudi v letu 1989.

J. S.

V Litiji se sliši tudi lokalna radijska postaja Trbovlje

Člani sveta za informiranje pri OK SZDL so se na seji dne 23. novembra pogovarjali o programih RTV Ljubljana za leto 1989 in s posebnim zanimanjem prisluhnili besedi direktorja Radia Trbovlje tovariša Marjana Frola, ki jih je seznanil z načrti te revirske institucije. Obstajajo namreč možnosti, da bi se v ta medij vključili tudi v litijski občini, če bi seveda uspeli zagotoviti potrebna finančna sredstva.

J. S.

Radio Trbovlje lahko poslušate vsak dan popoldne, če naravnate gumb na radijskem sprejemniku na frekvenco UKV 103,9 MHz. Njihove oddaje govorijo o življenju in delu v Zasavju in drugod. Predvaja jo pa tudi veliko glasbe, izobraževalnih oddaj, obvestil in reklam. Ne pozabljajo pa seveda tudi na čestitke naših poslušalcev.

Kakšna bo Litija?

V letošnjem letu je potekala v občini živahna aktivnost v zvezi z urejanjem starega mestnega jedra Litija. Občinski komite za urejanje prostora in varstvo okolja in Samoupravna stanovanjska in komunalna skupnost sta obravnavala razne idejne rešitve in predloge za ureditev starega mestnega jedra. Tako so se tudi v Litiji (po dolgem času) pričela prizadevanja po ohranitvi starega mestnega jedra in ne zgolj po rušenju starih in značilnih trških hiš.

Čeprav je namen tega sestavka v predovanju informacije o tem, kakšna bo Litija, ni možno mimo nekaterih dejstev in dogodkov, ki so se zgodili v preteklosti in ki so na razvoj Litije odločilno vplivali. Gre za porušene nekaterih objektov, ki so dolga desetletja, nekateri tudi več kot sto let, izražali bistvene značilnosti Litije. Ti objekti so (bili): litijski most, Svetčeva hiša in hiše, ki so bile na mestih današnjih trgovin Borovo in Emona. Nekaj je tudi manjših objektov ali njihovih delov, ki jih ni več ali pa so povsem propadli, npr.: značilen balkon na Koblarjevi hiši, vodnjak na vogalu Jerebove ulice in Valvasorjevega trga, versko znamenje in vodnjak v Podkrajju in še kaj. Nekateri objekte se bo še dalo popraviti, nekaterih pa žal ne več. Vse seveda še ni izgubljeno, tako da bo prvotni videz stare Litije še možno kolikor toliko ohraniti.

Med Valvasorjevim trgom in Pokopališko potjo naj bi bila litijska tržnica s parkirnimi prostori in garažami za okoliške stanovalce ter dostopom iz Levstikove ulice. Hiše nasproti Farbarjevega gradu naj bi nadzidali in s tem pridobili nova stanovanja, v spodnjih delih teh hiš pa bi z ureditvijo pasaje oziroma prehoda na tržnico iz Valvasorjevega trga pridobili lokale za dejavnosti, ki so za mesto Litijo primerne. Nadzidave in pridobivanje novih (in boljših) stanovanj so predvidene tudi v drugih hišah. Če pa bi bilo treba katero od hiš vendarle porušiti zaradi nemožne adaptacije, pa bo tam zrasla druga hiša, vendar v enakem starotrškem slogu.

Promet — v glavnem peš

Promet je ena izmed bistvenih rešitev starega mestnega jedra. Tako kot povsod drugje bo tudi staro mestno jedro Litije urejeno kot cona za pešce. Celotna prometna rešitev bo uredila tudi vprašanje parkirišč in dostopov za stanovalce, dostavo in intervencije. Seveda pa bo peš cona nastajala postopno, tako kot bomo postopno urejevali druge zadeve pri prenovi. Vsekakor pa bodo imeli ljudje možnosti, da se bodo seznanili z idejnimi rešitvami in da bodo razpravljali o predlogih ureditvenih načrtov.

Predvidena je tudi skupna kotlovnica za ogrevanje stanovanj in drugih prostorov na Valvasorjevem trgu in delu Levstikove ulice, s čimer bo možno odstraniti drvarnice, prostor pa uporabiti za načrtovalne posege.

Farbarjev grad bo kot osrednji objekt starega jedra obnovljen in je zanj namembnost prostorov že sprejeta.

Obvoznica — kdaj?

Litija je ostala še med redkimi slovenskimi mesti, ki imajo magistralno cesto speljano skozi center mesta. To je velik omejitveni dejavnik za razvoj mesta, saj ima tolikšen promet, kot je v Litiji, velike negativne učinke predvsem zaradi strupenih izpušnih plinov, hrupa in nevarnosti nesreč. Zato si občina močno prizadeva za zgraditev obvozne ceste preko Konja (obenem težejo prizadevanja tudi za obvoznico v Šmartnem), s čimer bi se promet v mestu močno razbremenil, mesto pa bi dobilo povsem nove možnosti za razvoj. Občina je predlagala tudi spremembo plana Cestne skupnosti SRS z vključitvijo obvoznice preko Konja, končne rešitve glede tega pa še ni.

Nedavne meritve gostote prometa v Litiji so pokazale, da gre dnevno skozi Litijo skoraj 10.000 motornih vozil, kar je več kot pa na mnogih mestih dolenske avtoceste in celo gorenjske štiripasovnice!

Prevladovala bodo storitvene dejavnosti in spominske sobe Petra Jereba in Mire Pregljeve.

Vzhodni del starega mestnega jedra bo imel nov izgled, tu bodo zgradbe z moderno arhitekturo, ki že stojijo (Centromerur, občina), in še večnamenska dvorana je planirana v tem predelu. Tako se bo Litija iz stare arhitekture v zahodnem delu prelila v novo na zahodnem. Cilji prenovne mestnega jedra so torej v revitalizaciji starih zgradb, pridobivanju novih stanovanjskih površin in poslovnih prostorov ter počasi zaokroževati novejši del mesta okrog občine.

Seveda pa je revitalizacija starega mestnega jedra dolg proces, ki ga ne bo možno uresničiti takoj. Denarja je seveda premalo. Glavni viri so v Samoupravni stanovanjski skupnosti, predvsem v zvezi s prenovno in gradnjo stanovanj, in Skladu stavbnih zemljišč, ki pa bo za pristop k uresničevanju prenovne moral razmisliti o bistveno povečanem nadomestilu (in tudi diferenciranem) za uporabo stavbnega zemljišča. Izkušnje iz drugih občin namreč kažejo, da so glavni nosilci prenov starih mestnih jeter prav skladi stavbnih zemljišč.

S prenovno naj bi zajeli celoten del starega mestnega jedra od Podkrajja do Ul. Mire Pregelj in od Save do Pokopališke poti. Volja torej je, nekaj je tudi že naranenega, nekaj več je raznih idej, vendar pa vse aktivnosti potekajo s poglavitnim ciljem: da naredimo nekaj koristnega, nekaj za ohranitev kulturne dediščine in da bomo imeli predvsem vsestransko lepo in urejeno mesto.

S. Š.

Mlada beseda

Čestitkam k prazniku občine se pridružujejo tudi mladi iz literarnega krožka pri matični knjižnici z izdajo 1. številke svojega glasila in literarnim nastopom.

Litija

*Tople so tvoje ulice,
svetel je dan
in ljudje so tako svetli,
prijazni.*

*Postala si del mene,
del, brez katerega
ne bi znala živeti...*

*Tvoj gozd je tihi koticček,
koticček za zaljubljenca
in za nas osamljene...*

*Reka Sava deli tvoje osrčje,
na desni in levi breg,
toda ti vseeno ostajaš
to, kar si bila...*

*Ne dovolite, ljudje,
da njene ulice postanejo
mračne in sive!
Ne dovolite, ljudje,
da vaši obrazi postanejo
temni in mrki.
Živite naprej —
tako kot dozdaj.*

*Postala si del mene,
že v otroških letih...*
Litija.

Rebeka

Pred praznikom občine Litija

Smo pred praznikom občine Litija. Kako bi vi označili čas, v katerem živimo, še zlasti z ozirom na litijske razmere?

Letošnje leto lahko označimo kot izredno razgibano leto. V začetku smo se najprej srečevali z volitvami na vseh nivojih, v sredini smo pričakali majske ukrepe ZIS, ob koncu leta pa sprejemali ustavna dopolnila. Svojevrsen ton so temu letu dajali razni mitingi, še zlasti tisti pred 17. sejo CK ZKJ, ko smo še bolj pogosto sedeli pred televizorje in ugibali, kaj se pri nas dogaja.

Seveda so vsi ti dogodki imeli tudi svojevrsen vpliv na dogajanje pri nas doma. Zaskrbljenost, ki se je porajala, smo hoteli premagovati z lastno aktivnostjo in opiranjem na lastne sile. Tudi pri nas smo imeli mitinge, bili so tudi mitingi skupne volje, optimizma in pripadnosti, ki so se kazali na svojevrstnem pohodu po Levstikovi poti, pa morda prav na zadnjem pohodu na Tisje.

Tovariš predsednik, bi lahko dali svoj komentar o izvajanju dogovorjenih nalog v občini. Kako močni smo v gospodarstvu in kašni so naši načrti v prihodnje?

Na začetku našega mandata smo sprejeli naloge, ki izhajajo iz srednjeročnega načrta. Najprej smo želeli ustvariti pogoje za ustvarjanje enotnosti v občini, kar je izredno pomembno za kakršenkoli uspeh. Menim, da nam je to uspelo. Druga naloga je bila razvijati in krepiti delegatski sistem. No, tu še ne moremo biti docela zadovoljni, čeprav je čutili napredek.

Pri uresničevanju gospodarskega dela programa nadaljujemo v skladu z možnostmi. Zavedamo se, da je naša perspektiva v razvijanju drobnega gospodarstva, v

hitrejšem razvoju kmetijstva, krepitvi kovinske industrije ob stabilnem in obetajočem razvijanju naših velikih delovnih organizacij. Čeprav pretresa našo deželo, pa tudi ostali svet, huda gospodarska kriza, se naše gospodarstvo dokaj učinkovito spoprijema z njo. To nas navdaja z optimizmom. Povedati je treba, da v naši občini zaenkrat nimamo zgubašev.

V kmetijstvu dosegamo lepe rezultate z agro in hidromelioracijami. Tako smo pridobili okoli 600 hektarjev novih zemljišč, kar bo povečalo proizvodnjo mleka za okoli 700.000 litrov, porasla pa je tudi proizvodnja mesa. V obeh KZ razmišljajo o prestrukturiranju proizvodnje, kar edino vodi k napredku.

Tudi v drobnem gospodarstvu so vidni premiki. Samo letos smo dobili 30 novih proizvodnih enot, povečalo se je tudi število popoldanskih obrti. Še večji razmah bo zagotovljen tej dejavnosti, ko bo zaživel sklad drobnega gospodarstva in bodo zagotovljeni prostorski pogoji.

Veliki koraki so narejeni tudi na področju turizma. Gre v glavnem za pohodni turizem. S pomočjo projekta Vače 81 lahko na Vačah naštejemo letno od 150 do 200 avtobusov turistov. Povečale so se možnosti za razvoj kmečkega turizma. Veliko si obeta mo od povezave GEOSS — grad Bogenšperk, saj prav letos vlečemo asfaltno prevleko od Bogenšperka do Temenice (spodnja plast), s čimer bomo opravili pomemben premik na tako imenovani partizanski magistrali.

Tu ne smem pozabiti tudi uspehov, ki so jih naše KS dosegle pri izgradnji cest, vodovodnih in PTT omrežij. To so rezultati naporov in odrekanih naših občanov v teh sredinah. Podlaga so seveda samoprispevki, ki so bili sprejeti skoraj v vseh KA in se uspešno realizirajo. To kaže tudi na dobro politično situacijo.

Družbene dejavnosti so ena od pomembnih gibal družbenega napredka. Kakšno mesto naj bi po vašem mnenju imele tudi v prihodnje v naši občini?

Okrog družbenih dejavnosti imamo danes v SRS pa tudi v občini velike težave. Z velikim angažiranjem vseh delovnih ljudi in občanov komaj uspemo vezati konec s koncem. Vendar to ne gre v nedogled. Srečujemo se z velikimi izgubami, npr. v zdravstvu, kjer je za okoli cca 150 starih milijard izgube. Rešitev je v tem, da bi se morale nekatere skupnosti združevati na nivoju republike. Družbene dejavnosti so soustvarjalec razvoja, ne pa strošek, kakor smo včasih pretirano poudarjali.

Vprašujemo vas kot krajana mesta Litije, kako ocenjujete realizacijo I. krajevnega samoprispevka?

Samoprispevki v naših KS se uspešno realizirajo. Eden najzahtevnejših je prav litijski. Nabralo se je toliko denarja, da se lahko začne z realizacijo. Kot vem, je odbor sklenil, da se bo gradnja drugo leto le pričela.

Kako gledate na razvoj naših KS?

V naših KS je čutili pravo pomlad. To je pravzaprav eno samo gradbišče. To je rezultat opiranja na lastne sile.

Storiti je treba vse, da bodo te sredine tudi v prihodnje dobile od občine vso podporo.

Ste rojen Litijan in tako tudi emocionalno vezan na svoje mesto. Kaj, menite, bi bilo treba še storiti zanj?

Res je. Morda sem prav zato še posebej vezan nanj. Meni se kljub vsemu zdi najlepše mesto in se veselim vsakega uspeha. Veliko bi storil zanj, če bi ga pomagali z razpoložljivimi sredstvi olepšati. Začeli smo s prenovno starega mestnega jedra in Trga na Stavbah. Za praznik bomo odprli Valvasorjevo ploščad, s tem bo uradno odprta pot širši prenovi.

Vemo, da imate bolj malo prostega časa. S čim se ukvarjate takrat?

Veliko časa posvetim proučevanju nastajanja litijskega okrožja OF. Za občinski praznik bo pri Partizanski knjigi izšla prva knjiga več avtorjev z naslovom Partizanski koridor. Tega se zelo veselim. Drugače pa sem tudi košarkarski delavec, vseh pa mi je lepo, ubrano petje naših zborov. No, tudi planine so mi ljube.

Kaj vas še posebej radosti oziroma jezi v tem našem prostoru?

Veseli me, da bomo prav v teh dneh odprli razvojno-proizvodni obrat TEGRAD. To je sicer majhna proizvodna enota, je pa za nas velik proizvodni korak.

Jezi pa me, ko ne izkoristimo vseh tistih možnosti, ki se nam ponudijo, da bi v občino pripeljali še kakšen dinar.

Tovariš predsednik, bi želeli našim občanom ob koncu našega razgovora še kaj povedati?

Najprej bi želel, da se v naslednjem letu ne bi srečevali z vsemi tistimi problemi, s katerimi se srečujemo letos. Vsem našim občanom bi čestital k prazniku občine ter se jim zahvalil za vsa prizadevanja jim zaželel vse lepo v novem letu 1989. Rad bi, da bi se boljše razumeli med seboj, da bi prislunhili drug drugemu, si pomagali, kajti — kot je rekel tovariš Tito — človek je resnično naše največje bogastvo.

Tovariš predsednik, hvala za dobre želje in za tale pogovor!

Pogovor zapisal: J. Š.
Foto: M. Š.

OBČINSKA SKUPŠČINA IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE OBČINE LITIJA

vas vabijo na

PROSLAVO ob prazniku občine Litija

ki bo v soboto, 24. decembra 1988, ob 11. uri v sindikalni dvorani na Stavbah.

Slavnostni govornik bo predsednik občinske skupščine Litija tovariš Mirko Kaplja.

PRIREDITVE OB PRAZNIKU OBČINE LITIJA, 24. 12. 1988

- 10. december ob 9. uri: 10. občinsko tekmovanje radiotelegrafistov v mali sejni dvorani Skupščine občine Litija
- 10. december ob 9. uri: 10. občinsko strelsko tekmovanje v streljanju z zračno puško v strelskem domu v Smartnem pri Litiji
- 11. december od 7. do 10. ure: 8. spominski planinski pohod na Tisje izpred spomenika NOB v Litiji, Trg svobode 2, z osrednjo proslavo na Tisju ob 11. uri
- 16. december ob 19.30: Kovačev študent, opereta v izvedbi KUD Poljskih dvorani na Stavbah

- 17. december ob 8. uri: pohod po poteh II. štajerskega bataljona na Tisje izpred spomenika NOB v Litiji, Trg svobode 2
- 19. december ob 18. uri: »Mlada beseda«, literarni večer literarnega krožka knjižnice Litija, v veliki sejni dvorani SO Litija ter otvoritev likovne razstave Francija Železnika v avli SO Litija
- 20. december ob 12. uri: otvoritev skladiščnih prostorov pri obratu »Dolka«, Dole pri Litiji
- 22. december ob 7.30 in 10.30: proslava dneva JLA in občinskega praznika v Osnovni šoli Dušan Kveder Tomaž v Litiji (Bevkova ulica 3 in Cesta komandanta Staneta 2)
- 22. december ob 17. uri: proslava ob dnevu JLA v avli Skupščine občine Litija
- 23. december ob 12. uri: otvoritev razvojno-proizvodnega oddelka Tegrad Ljubljana v Litiji, Ljubljanska c. 30
- 23. december ob 18. uri: predstavitev knjige z naslovom »Partizanski koridor« na gradu Bogenšperk
- 24. december ob 11. uri: osrednja proslava ob prazniku občine Litija v sindikalni dvorani na Stavbah
- 25. december ob 10. uri: začetek prireditve »Enajsta šola« v dvorani na Stavbah
- 26. december ob 16. uri: finale odprtega prvenstva Litije v kegljanju na kegljišču v Litiji

Novice na področju SIS družbenih dejavnosti

Nič kaj razveseljivega se ne dogaja na tem področju v zadnjem času, samo problematika postaja iz dneva v dan bolj pereča. Stalne tendence po razbremenitvi gospodarstva in v zvezi s tem nenehni administrativni posegi v sredstva in programe družbenih dejavnosti pomenijo siromašenje teh področij in nezadovoljstvo tako med uporabniki kot izvajalci. Pri prvih zaradi zmanjševanja pravic in nujenih storitev, pri drugih pa zaradi neustreznega plačila ali celo neplačila opravljenih storitev. In vse bi bilo lepo in prav, če bi gospodarstvo resnično razbremenili in ga s tem rešili krize. Toda nič ne bo od take rešitve, saj kljub zniževanju skupne porabe rezultatov ni in ni; a družbene dejavnosti se vse bolj pogrezajo v neizhoden položaj, ki pa posredno negativno vpliva tudi na naše gospodarstvo.

V tem nezavidanem vrednem času pa bodo zaključile leto tudi naše skupščine SIS družbenih dejavnosti, ki bodo zasedale od 13. do 21. 12. Vse, razen zdravstvene skupnosti, ki je sejo skupščine odpovedala, bodo obravnavale zgolj informativna gradiva o svojem delu v tekočem letu in predvidevanjih za naslednje leto, kajti odločali bodo tako ali tako zakoni!?

IN KAJ JE Z NAŠIM ZDRAVSTVOM?!

Vse bolj »bolno« postaja in kljub vsem prizadevanjem ni moč najti »zdravnika«, ki bi izumil uspešno »zdravilo in zdravljenje« stare zdravstvene bolezni, ki vse bolj dosega svoj višek, imenuje pa se »izguba«.

Organi in strokovna služba Občinske zdravstvene skupnosti Litija so pripravili vse potrebno za sejo skupščine skupnosti v tem mesecu, vendar je bil njen sklic odpovedan, kajti predvidene sistemske spremembe na področju zdravstva na ravni republike so še zelo nejasne in zavite v meglo, tako da v občini delegati nimajo o čem odločiti. Stališča in predlogi naše zdravstvene skupnosti v zvezi s tem so jasni in odločni: ena rizična skupnost in enotna prispevna stopnja za bolnišnično, specialistično in zdraviliško zdravstveno varstvo.

Naša skupnost je precej časa slovela po najvišji prispevni stopnji v republiki, od oktobrskega 2,60% znižanja (administrativni ukrepi!) pa se uvršča nekje na sredino. Znižuje se tudi delež sredstev za zdravstvo v globalu skupne porabe. To naj bi bil sicer vzpodbuden podatek z vidika razbremenitve gospodarstva, ki pa na drugi strani pomeni katastrofo v zdravst-

vu. Denarja za plačevanje opravljenih zdravstvenih storitev ni, zdravstvenim organizacijam se računi ne poravnajo, to pa resno ogroža njihovo poslovanje. Na dan 30. 9. 88 je imela skupnost neplačanih faktur za okoli 1,215 milijonov din. Iz tega pa sledi vprašanje: kako dolgo bodo te organizacije še opravljale svoje storitve, če se takoj ne najde ustreznih rešitev? V devetih mesecih letošnjega leta je naša zdravstvena skupnost beležila za 2% nižjo realizacijo prihodkov in obenem višjo realizacijo stroškov (le-ti vključujejo tudi del kritija izgube iz leta 1988), kar je pomenilo ponovno izgubo v zdravstvu, in to v višini 1,290 milijonov din. Naša skupnost neposredno določa in vpliva le na programe in cene osnovnega zdravstvenega varstva pri naših občinskih izvajalcih, medtem ko te možnosti nima za ostale izvajalce izven občine, torej tudi ne na največjega — to je Univerzitetni klinični center Ljubljana. V letošnjem devetmesečnem obdobju je bilo obravnavanih za 4% manj primerov kot v enakem obdobju lani. Stroški neposrednega zdravstvenega varstva pa so bili v tem obdobju preseženi za 11% glede na predvideni plan. Izvajanje posameznih področij zdravstvenega varstva kaže zmanjševanje števila obravnavanih primerov v osnovnem zdravstvenem varstvu, pri reševalnih prevozih, specialističnem in

zdraviliškem zdravstvenem varstvu, medtem ko je beleženo povečanje v zobozdravstvu in pri bolnišničnem zdravstvenem varstvu.

Prizadevanja za zmanjševanje stroškov zdravstvenega varstva je čutili povsod v občini, še posebej pa tudi v našem zdravstvenem domu. Storitve se v okviru sedanjih zoženih možnosti še dobro

opravljajo. Torej, ostaja nam upanje, da bo ustrezna rešitev kmalu prišla, vsekakor pa predno bodo krizo dodobra občutili tudi uporabniki — bolniki, in da bo odpravljena tudi visoka participacija, ki jo marsikdo ne more več plačati. To pa je krepko v škodo zdravju bolnika — našega delavca in občana, ne pa tudi v korist zdravstva našega zdravstva.

Informacija o aktivnostih za izvedbo programa I. krajevnega samoprispevka

Na 9. seji predsedstva OK SZDL Litija dne 21. 9. 1988 so med drugim obravnavali tudi informacijo o stanju, problematiki in razreševanju nalog krajevnega samoprispevka KS Litija, ki jo je predstavil predsednik gradbenega odbora tovariš Jože Mirtič.

Predsedstvo se je odločilo za obranavo zato, ker so se med krajani vedno pogosteje pojavljala vprašanja, kako je pravzaprav z realizacijo programa I. krajevnega samoprispevka. Slišati je bilo marsikaj, nekatere govornice so bile prav alarmantne. Uredništvo se je odločilo, da po sklepu predsedstva objavi sprejete ugotovitve, pobude in sklepe s te seje.

Ugotovitve, pobude in sklepi

1. Predsedstvo ugotavlja, da je vsebina samoprispevka KS Litija tudi občinskega pomena.
2. Predsedstvo je seznanjeno, da je gradbeni odbor v dosedanjem obdobju predvsem razreševal probleme pri pridobivanju zemljišča za gradnjo večnamenske dvorane.
3. Predsedstvo ugotavlja, da so dane vse možnosti za pridobitev zemljišča, načrta in dovoljenj za gradnjo večnamenske dvorane.
4. Glede na nekatere predloge za spremembo programa krajevnega samoprispevka predsedstvo ugotavlja, da je sprememba programa možna le po taki poti, kot je bil sprejet.
5. Predsedstvo daje gradbenemu odboru pobudo, da o stanju in razreševanju nalog ter operativnim načrtom izgradnje krajevnega samoprispevka seznanijo skupščini KS Litija desni in levi breg v roku enega meseca ter da se sestav gradbenega odbora razširi s predsednikom obeh skupščin.
6. Predsedstvo daje izvršnemu svetu SO Litija pobudo, da preko upravnih organov zagotovi prednost pri pridobivanju dovoljenj za realizacijo krajevnega samoprispevka.
7. Predsedstvo daje pobudo, da se v zvezi z uresničevanjem programa krajevnega samoprispevka čimprej sestanejo predstavniki OŠ Dušan Kveder-Tomaž Litija, ZIK Litija in gradbenega odbora.
8. Gradbenemu odboru predsedstvo daje pobudo, da se proučijo možnosti za pridobitev dodatnih finančnih sredstev za realizacijo programa krajevnega samoprispevka.
9. Predsedstvo sprejema informacijo o stanju, problematiki in razreševanju nalog krajevnega samoprispevka KS Litija.
10. Informacija se z ugotovitvami in pobudami predsedstva OK SZDL Litija objavi v Glasilu občanov.

Ker se uredništvo zaveda, da je dobra informacija tista, ki prinaša najbolj sveže podatke — od seje pa je minilo že kar nekaj časa — smo se odločili, da obiščemo predsednika gradbenega odbora tovariša Jožeta Mirtiča in ga pred izdom te številke poprosimo še za nekaj informacij. Postavili smo mu naslednje vprašanje:

Tovariš Mirtič, zanima nas, koliko je zdaj zbranih sredstev I. krajevnega samoprispevka in kakšne so možnosti za čimprejšnjo gradnjo?

»Zbiranje sredstev samoprispevka pri Predilnici Litija je dovolj ugodno glede na sorazmerno visoko obrestno mero. Pričakovali smo, da se bo do konca leta zbralo 2,041.000.000 dinarjev, pa jih je že do konca novembra zbranih 2,464.000.000 din. Od tega je s samoprispevkom zbranih 954.000.000 din, obresti pa znašajo 1,510.000.000 din. To pomeni, da bomo do konca leta zbrali predvidoma okoli 3,000.000.000 din.

Menim, da je ta znesek dovolj velik, da se pristopi k operativni izvedbi izgradnje dvorane. Dobil smo ponudbe treh projektantov, ki so s svojimi idejami vsak po svoje poskusili rešiti vprašanje lokacije in idejne zasnove te-

ga objekta. Naša želja je, da se izognemo velikim stroškom priprave zemljišča. Lokacija seveda v glavnem ostaja v prostoru med OŠ, občinsko zgradbo in prvimi bloki na Rozmanovem trgu. Najnovšeje razmišljanje je, da bi se omejili na prostor med Cesto M. Pregljeve in bloki (bivša Kraljeva in Grošljeva hiša), saj bi se s tem izognili velikim stroškom rušenja. Pogoj bi seveda bil, da se ta rešitev vključuje v celotno urbanistično zasnovo. O lokaciji morajo svoje povedati urbanisti. V tem primeru je to samo še vprašanje primerne gradnje projekta.

Dimenzije večnamenske telodavnice naj bi bile takšne, kot so bile opredeljene v programu samoprispevka, uporabljali pa bi jo za športne in družabne prireditve, telesno vzgojo osnovnošolcev in rekreacijo občanov. V tej fazi bi morali rešiti tudi vprašanje rekonstrukcije glasbene šole. Še v tem mesecu bo sklicana seja odbora, na kateri se bomo odločili tudi o inženiringu, ki ga bo prevzela ena od gradbenih organizacij. Razpisali bomo tudi natečaj za izdelavo idejnih zasnov.

Predilnica bo svoje obveznosti izpolnila, tako da se bo drugo leto lahko začela gradnja.»

RAZPIS

za podelitev Valvasorjevih plaket za leto 1988

Objavljamo razpis za podelitev Valvasorjevih plaket za leto 1988. Koordinacijski odbor za podeljevanje Valvasorjevih plaket pri Občinski izobraževalni skupnosti Litija podeljuje plakete za nadpovprečne uspehe pri delu družbenih institucij in posameznikov za vzgojo in izobraževanje, kulturo, raziskovanje, telesno kulturo, zdravstvo in druga področja.

Po pravilniku so kriteriji za izbiro prejemnikov Valvasorjevih plaket naslednji:

- da je institucija oziroma posameznik (v nadaljnjem besedilu kandidat) s svojim delom oziroma družbenopolitično aktivnostjo dosegel nadpovprečne uspehe,
- da je kandidat uspehe dosegel s svojim rednim delom ali družbenopolitično aktivnostjo v okviru ene od samoupravnih interesnih skupnosti, društvene ali druge interesne aktivnosti na področju občine Litija,
- da so rezultati aktivnosti kandidata nadpovprečno pomembni za delo sredine, kjer kandidat dela, in je zato družbenopolitična skupnost še posebej zainteresirana za tako družbeno priznanje kot vzpodbudo za druge sodelavce,
- da so uspehi določene samoupravne interesne skupnosti oziroma druge sredine, od koder predlog prihaja, takšni, da opravičujejo upoštevanje predloga kandidata,
- da kandidat poleg svojih delovnih uspehov v ožjem pomenu besede praviloma dosega uspehe tudi kot aktiven smoupravljalac v svojem okolju.

Predloge za kandidate pošljite do 15. januarja 1989 na naslov: Občinska izobraževalna skupnost Litija, Koordinacijski odbor za podeljevanje Valvasorjevih plaket, Valvasorjev trg 9 a, Litija.

Razgovor o delovanju Slovenske kmečke zveze

Razgovor je v Litiji organizirala komisija za kmetijstvo pri OK ZSMS Litija. Udeležilo se ga je 35 kmetovalcev iz cele občine. V uvodu je gost, predsednik Zveze slovenske kmečke mladine Emil Erjavec, predstavil razvoj kmetijstva v Sloveniji po letu 1945, postopek ustanavljanja Slovenske kmečke zveze, njen namen in program ter dosedanje akcije.

Prisotni so v razgovoru načeli veliko tem in postavili veliko vprašanj s področij, za katera so menili, da niso najbolj urejena. Veliko časa so namenili zlasti delovanju kmetijskih združenj, gozdnih gospodarstev in lovskih družin. Ob koncu razgovora je večina prisotnih soglašala, da kmetovalci potrebujejo svojo organizacijo — Slovensko kmečko zvezo, in predlagala ustanovitev podružnice v Litiji. V ta namen so ustanovili petčlanski iniciativni odbor, ki je dobil nalogo pripraviti poslovnik in program dela podružnice ter izvesti potrebne priprave za sklic ustanovnega občnega zbora. Iniciativni odbor je na podlagi razprav z razgovora oblikoval program dela podružnice SKZ v Litiji, ki vsebuje:

- uresničevanje programa SKZ,
- sodelovanje z obema KZ v občini in družbenopolitično skupnostjo,
- odprava lovskega monopola v občini Litija,
- nasprotovanje vsakršni pozidavi kmetijskih zemljišč, zlasti najboljsh.

- vključevanje kmetijske dejavnosti v osnovnošolske programe,
- prizadevanje za spremembo obstoječe zakonodaje, ki zavira ali prepočasno rešuje problem neobdelanih ali slabo obdelanih kmetijskih zemljišč,
- prizadevanje za odpravo biološke takse za domače potrebe, za hitrejšo sanacijo odmrlega gozda in gozda v umiranju,
- prizadevanje za združitev gozdarskega sektorja s KZ Litija in Gabrovka,
- prizadevanje za boljšo socialno varnost kmetov in s tem zlasti za odpravo cenovnih nesorazmerij kmetijskih pridelkov,
- spremljanje tekoče kmetijske problematike.

Iniciativni odbor se je v kratkem času sestel že dvakrat in postavil temelje za delovanje podružnice SKZ v Litiji. Vsi skupaj si želimo in upamo, da bo tudi podružnica nadaljevala s tako zavzetim delom.

ALenka Urbanc

VABILO

Iniciativni odbor za ustanovitev Podružnice Slovenske kmečke zveze v Litiji sklicuje ustanovni zbor, ki bo v

NEDELJO, 8. JANUARJA 1989, OB 10. URI V VELIKI SEJNI SOBI SKUPŠČINE OBČINE LITJA.

Zbor bo sprejel Poslovnik o delu Podružnice SKZ v Litiji, sprejel program dela in izvolil upravni odbor in predsednika podružnice.

V pripravah na sklic ustanovnega zbora bodo v krajevni skupnosti občine Litija potekali razgovori o delovanju Podružnice Slovenske kmečke zveze v Litiji. Razgovore bodo organizirale krajevne konference SZDL, in sicer:

- 14. 12. 1988 ob 18,30 v Zadržnem domu na Savi za KS Sava,
- 16. 12. 1988 ob 18. uri v Osnovni šoli Dole za KS Dole,
- 5. 1. 1989 ob 18. uri v Osnovni šoli Šmartno za KS Šmartno, Kostreznica, Vintarjevec, Št. Poljane, V. Štanga, Jablanica,
- 7. 1. 1989 ob 18,30 v Osnovni šoli Primskovo za KS Primskovo,
- 20. 12. 1988 ob 18. uri v mali sejni sobi Skupščine občine Litija za KS Litija levi in desni breg, Hotič in Breg,
- 21. 12. 1988 ob 18. uri v Osnovni šoli Gabrovka za KS Gabrovka,
- 19. 12. 1988 ob 18,30 v Osnovni šoli Kresnice za Kresnice, Jevnico ter Ribče,
- 20. 12. 1988 ob 18. uri v Gasilskem domu Vače za KS Vače,
- 6. 1. 1989 ob 18. uri v Osnovni šoli Polšnik za KS Polšnik.

Vabljeni vsi, ki se kakorkoli ukvarjate s kmetijstvom.

Iniciativni odbor za ustanovitev Podružnice SKZ

V skladu z določili 4. in 7. člena Pravilnika o podeljevanju občinskega priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda in o delu Žirije

razpisuje

Žirija za podeljevanje priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda Občinske konference SZDL Litija

5 PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE ZA LETO 1989

Priznanje OF je namenjeno posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnejšega pomena pri razvoju socialistične samoupravne družbe, zlasti pri:

- uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh ravneh,
- za dosežke pri uveljavljanju, krepitevi in razvoju SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju in razvijanju temeljnih samoupravnih skupnosti.

Predloge lahko oblikujejo krajevne konference SZDL, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, vodstva družbenopolitičnih organizacij ter družbene organizacije in društva.

Vsak predlog za podelitev priznanja OF je predlagatelj dolžan posredovati Žiriji za podeljevanje priznanja OF pri Občinski konferenci SZDL, ki se mora o predlogu izjasniti in svoje mnenje posredovati predsedstvu Občinske konference SZDL Litija.

Predloge z obrazložitvijo in utemeljitvijo naj predlagatelji pošljejo Žiriji za podeljevanje priznanja OF pri Občinski konferenci SZDL Litija, Trg na Stavbah 1, 61270 Litija, najkasneje do vključno 15. februarja 1989. Predlogi morajo biti izpolnjeni na posebnih obrazcih, ki vam jih prilagamo.

Žirija za podeljevanje priznanja OF pri Občinski konferenci SZDL Litija

Ocena dela v teritorialni obrambi zadovoljiva

Starešine štaba in enot teritorialne obrambe naše občine so 21. novembra letos na rednem letnem posvetu o usposabljanju enot teritorialne obrambe analizirali delo na tem področju v tekočem letu in se seznanili z okvirnim programom dela za naslednje leto. Podana je bila ocena bojne pripravljenosti pripadnikov in enot TO občine glede na izvedeno usposabljanje v tem letu. Le-ta je bila sicer dobra, vendar se nekateri problemi ponavljajo.

Iz poročila o usposabljanju štaba in enot TO je bilo razvidno, da so bila usposabljanja raznovrstna, pestra in uspešno izvedena. Vojaško-strokovna in moralno-politična vzgoja sta bili ustrezno pripravljene in izvedene, čeprav bi bilo treba več angažiranosti in samoiniciativnosti posameznih starešin. Tudi sodelovanje z ostalimi strukturami, ki delajo na področju SLO in DS, je bilo dobro. Značilnost letošnjih usposabljanj pa je v njihovi racionalizaciji, kajti z nekaterimi potezami se da prihraniti marsikak di-

nar. Gospodarnejše usposabljanje se kaže predvsem v krajših vajah, zasnovanih na prožnejših in stvarnejših podmenah, ki že bolj upoštevajo strokovnost pripadnikov enot. Vse manj je vaj, s katerimi naj bi zgolj izpolnili letne obveznosti. Takšne načine usposabljanja je potrebno v prihodnje bolj razvijati, kajti v krajšem času je lahko dosežen večji učinek, saj le-ta vpliva tudi na resnost pri opravljanju nalog.

Marina Krnel

IZ KRAJEVNIH SKUPN

KRAJEVNA SKUPNOST LITIJA

Gasilsko društvo Litija dosega v zadnjih letih lepe uspehe tako pri gašenju požarov, reševanju premoženja in ljudi in tudi na preventivnem področju, predvsem po zaslugi peščice vztrajnih posameznikov.

Društvo je sodobno opremljeno in še vsako leto dopolnjuje opremo, vendar mora svoje vrste pomladiti, zato vabi k aktivnemu sodelovanju pionirje, mladince in odrasle, ki želijo svoje znanje izpopolniti ali preizkusiti sposobnost in ki so pripravljeni reševati življenja in premoženja, eno najbolj humanih dejanj človeka. Vključite se v naše vrste, kjer ni samo gašenja in reševanja, pač pa je tudi družabno življenje. Pridite, spoznali boste delo gasilcev! Ne bo vam žal.

Ob zaključku leta se zahvaljujemo vsem občanom in delovnim ljudem mesta Litija ter vsem, ki nas podpirajo materialno in moralno.

V imenu Gasilskega društva Litija želimo vsem

SREČNO NOVO LETO 1989
Zvone Ulanec

KRAJEVNA SKUPNOST POLŠNIK

Polšnik v sliki in besedi

Polšničani se že dolgo zavedamo, da nujno potrebujemo dobro cestno povezavo. Z njo se bo ohranilo življenje tudi na skoraj že opuščeni kmetijah. Dolga leta smo se pogovarjali, sestankovali, se prerekali in dokazovali to nujnost. Končno smo le dočakali odločitev o novi trasi ceste, ki naj bi odpravila vse najhujše vzpone in nevarne odseke. Uspelo nam je, da se letos že vozimo po novem delu od Prevalc do Hribarja in se tako umaknemo hudemu in strmemu klancu in ovinku pri Ovinkarju.

Novi odsek ceste je sicer daljši, vendar pa položnejši in zato pozimi lažje prevozen. Ker pa se ovinkom ne moremo izogniti, je zelo oster, a ne strm, ostal tudi na novem delu ceste. Ko bo urejen boljši pristop v vas, Polšničani upamo, da bo tudi preskrba z živili lažja in boljša. Prav zaradi tega hitimo z gradnjo večnamenskega objekta, kjer bosta dobili prostore trgovina in pošta, medtem ko je gasilski dom že skoraj v uporabi.

Večnamenski objekt že dobiva svoje oblike, ob njem pa je gasilski dom že v zaključni fazi gradnje.

Dokončanim zidovom je potrebno narediti streho. Dela so se lotili kar krajani sami in ostrešje ter kritino postavili prostovoljno in tako prispevali svoj delež ne le z delom, ampak tudi z lesom.

V akciji je sodelovala večina krajanov. Složno in enakopravno so stali skupaj mladinci in upokojenci, žene in mošje. Opeka je hitro potovala do spretnih krovcov, ki so se tokrat spet izkazali in v najkrajšem možnem času dokončali delo.

V šolski kuhinji pa sta udarnikom pripravljali kosilo in malice Silva in Karli, obe spretni kuharici. Prva streže otrokom v šoli, druga pa zahtevnejšim gostom v gostilni.

Po napornem delu sta se malica in počitek zares prilegla. Zadovoljstvo ob delovni zmagi je prevzelo vsakogar in kmalu je bil ves napor pozabljen. Ostrešje na novem objektu pa je bilo dokaz skupnega dela in dobre volje, saj je bilo vanj vložena 1480 ur prostovoljnega dela.

Poleg tega, da se borimo za čimhitrejši razvoj kraja, se hkrati tudi trudimo za čimvečji pridelek v hlevih in na poljih ter za čimvečjo produktivnost na delovnih mestih — vse v želji za lepši jutri. Pri tem nam mnogokrat pomaga pesem, še posebno tista, ki privre iz grl naših pevcev. Letos sta se naš zbor in gledališka skupina izkazala predvsem z opereto Kovačev študent.

Poleg operete je KUD uspešno izpeljal tudi občinsko srečanje društev, ki je bilo hkrati tudi zaključek sezone 1987/88.

V kraju pa je navdse delavno tudi gasilsko društvo, ki se je letos že preselilo v prostore novega gasilskega doma, ki ga namerava v letu 1989 izročiti svojemu namenu.

Na koncu naj zapišem le še željo, da bi se složno in uspešno dogovarjali in delali tudi v bodoče, saj so rezultati skupnih naporov dokaz o slogi in razumevanju.

Besedilo: D. Ribič
Slike: arhiv KS in L. Ribič

KRAJEVNA SKUPNOST RIBČE

Novice iz KS Ribče

Naloge, ki smo si jih zastavili ob izglasovanju prvega samopriskevka, uresničujemo po načrtih. To je mogoče videti tudi v sami vasi. Pred samopriskevkom je skozi vas peljala makadamska cesta, sedaj pa stopamo trdno in varno po asfaltirani cesti, ki jo osvetljuje javna razsveteljava.

Tudi pri vodovodu smo veliko naredili, še več pa bi, če bi bili vaščani bolj složni in zavzeti za delo, pa tudi bolj zvesti svoji KS. Na žalost je naš kraj razdeljen na več taborov, vendar upam, da bodo rezultati dela vplivali tudi na to, da bodo ljudje vedno bolj enotni. Kljub tem težavam je bilo pri vodovodu do sedaj opravljenih 2.240 prostovoljnih ur in s tem prihranjena veliko denarja.

Če nas pot zanese mimo gasilskega doma, opazimo, da je stavba prebeljena, njena okolica pa urejena. Kupili smo avto, opremo in obleke, tako da po mnogih letih v Ribčah spet deluje gasilsko društvo. Po dolgem času je bila pripravljena gasilska veselica, dan pred tem pa prireditev v počastitev krajevnega praznika. Pri organizaciji veselice so se izkazali predvsem pionirji in mladinci, svoje kulinarčne sposobnosti pa so pokazale žene, saj so napekle polno sladkih dobrot.

Čeprav je tudi v naši skupnosti finančni studenec skoraj presahnil, bo naše najmlajše konec leta vseeno pozdravil dedek Mrz na prireditvi, na katero ste povabljeni tudi vsi občani.

Angelca Kovič

KRAJEVNA SKUPNOST SAVA

Pionirsko društvo Mladi gasilec

Humana gasilska organizacija ima v Sloveniji 120 let staro tradicijo, na Savi pa že več kot 50 let. Da bi pridobili mlade v gasilske vrste, so člani GD Sava po dolgih pripravah izvedli 19. 11. 1988 ustanovni občni zbor pionirskega društva Mladi gasilec za pionirje in mladince od 7. do 18. leta starosti. Tako je 54 mladih gasilcev prejele članske izkaznice in sodelovalo na svečanem sprejemu v gasilskem domu na Savi ob prisotnosti izkušenih gasilcev. Za predsednika so potrdili Boruta Zupančiča, za tajnika Damjana Savška in mentorja Francija Karlina. Po zaključni prireditvi so gasilci mlade pogostili in tiste iz oddaljenih vasi odpeljali domov.

Želimo, da bi mladi gasilci iz Ponovič, Leš, Save, Sp. Loga in Mošenika znali preprečevati požare, uspešno tekmovali, disciplinirano in kulturno izkoristili prosti čas ter se povezali z okoljem, v katerem živijo.

Srečanje starejših in krvodajalcev

V nedeljo, 20. novembra 1988, je izvršni odbor RK Sava pripravil srečanje za 49 krajanov, starih nad 70 let z namenom, da se srečajo in pogovorijo o težavah, ki jih tarejo na stara leta. Tako dobijo občutek, da jih družba, za katero so storili veliko dobrega, ni pozabila.

Obenem s starejšimi je bilo vabljenih tudi 22 krvodajalcev, ki so letos darovali kri in tako rešili marsikatero življenje. Od tega je 6 krvodajalcev prejelo priznanje za 5, 10, 15, 20-krat darovano kri.

Uvodni govor je imela predsednica RK Sava Anica Tori, kulturni program so pripravili učenci OŠ Sava in mladinke, pečivo so napekle članice izvršnega odbora RK, ki so poskrbele za gostitve. Tudi za novo leto 1989 bi rade izkazale pozornost do starejših krajanov z obiskom na domu, z darilom in čestitko, ki jo bodo izdelali mladi člani RK v šoli. Ob tej priložnosti je Fanči Mohar s Save prejela ob 35-letnici krvodajalstva priznanje republiškega odbora RK Slovenije.

Popravilo ceste proti Lešam

Vas Leše, ki leži na levem bregu Save in je 3 km oddaljena od vasi Sava, je ena izmed tipičnih slovenskih vasi, do kate-re vodi strma makadamska cesta. Le-to je treba nenehno obnavljati, popravljati, saj pomeni pomembno povezavo z dolino. V vasi živi 42 ljudi, od tega jih hodi v službo 12 in v šolo 8, ki so še kako zainteresirani, po kakšni poti se bodo peljali z avtom, motorjem, traktorjem. Poleg tega je treba vsako jutro odpeljati mleko.

Okrog 14 hiš se razprostirajo polja, travniki, sadovnjaki, ki bogato obrodijo, in širni gozdovi, ki v zadnjem času umirajo zaradi zastrupljenega ozračja; prav tako se v starejše Lešane zajeda strah, kako bo s prihodnostjo vasi, če mladi ne bodo ostajali na vasi.

Denarja za skupne potrebe je čedalje manj, tudi za večje popravilo ceste; zlas-

ti odvodnjavanje in vzpon sta problem. Svet KS Sava in svet soseske Leše sta imela več sestankov, da bi se do decembra cesta uredila. Porabilo se je del zbranih sredstev iz 3% krajevnega samoprispevka za strojna dela, morda bosta priskočila na pomoč še gozdno gospodarstvo in kmetijska skupnost. Ostalo so morali krajanji opraviti s prostovoljnimi delom. Vodja soseske Leše Jože Prašnikar si izredno prizadeva, da bi bilo delo čimprej opravljeno, vendar je težko, ker so nekateri vaščani že ostareli, drugi pa se neradi odločajo za skupne akcije, ki jih je vsa leta dovolj.

Želja vseh je, da bi širša in stara popravljena cesta, speljana po sončni strani mimo Drage, še dolgo služila svojemu namenu!

Angelca Ocepek

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Reševanje delavcev ob požaru

Glavna dejavnost IUV TOZD Usnjarna Šmartno pri Litiji je predelava vseh vrst živalskih kož v usnje in krzno. V tehnoloških postopkih pa se uporablja vrsta nevarnih tekočin in kemikalij. Zaradi tega se veliko pozornosti posveča izobraževanju ali usposabljanju delavcev na področju varstva pri delu in usposabljanju gasilcev gasilske enote.

V mesecu požarne varnosti smo se gasilci te enote odločili za vajo preveriti usposobljenost gasilcev in tehnike pri reševanju delavcev iz višine (3 nadstropja). Vajo smo izvedli med delovnim časom 8. 10. 1988 ob 13 uri. Ogledalo si je veliko število delavcev, delegacija gasilcev IGD IUV in drugi ugledni občani.

Vaja je potekala po telem vrstnem redu:

- postavitve trinadstropne raztegljive lestve,
- privez samoreševalne vrvi na prečno lego objekta,
- notranji napad štirih gasilcev z izoliranimi dihalnimi aparati,
- reševanje delavcev po reševalni vreči,
- reševanje ponesrečenega gasilca z reševalnim nosilom,
- nudenje prve pomoči ponesrečenemu gasilcu,
- spust gasilcev po dveh reševalnih vrveh (»škarje«),
- samoreševanje gasilcev po vrvi.

Vaja, ki je trajala 35 minut, je pokazala visok nivo izurjenosti gasilcev za tovrstno reševanje. V njej je sodelovalo 18 gasilcev enote in 3 pripadnice PMP enote CZ TOZD.

Marjan Kahne

Gašenje cerkvenih zvonikov

Gasilci GD Šmartno pri Litiji smo si poleg ostalih rednih nalog ob mesecu požarne varnosti zadali izpeljavo vaje »Gašenje požara na cerkvenih zvonikih« na cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Cerkev je stara 88 let in ima dva zvonika, visoka 63 metrov, tretji pa je visok 50 metrov. Na vrhu so kovinski križi povezani s strelovodom. Višina zvonikov in kovinski križi na vrhu predstavljajo veliko možnost udara strele. Ob morebitni okvari strelovoda ali preskoka strele na konstrukcijo obstaja velika nevarnost požara in porušitve zvonikov. Zaradi tega je ogroženo tudi strnjeno naselje okoli cerkve.

Napovedano vajo smo izvedli 16. 10. 1988 ob 11. uri. V njej je sodelovalo 15 operativnih članov društva in gasilska desetina CZ KS Šmartno pri Litiji. Odvzem vode je bil iz 250 metrov oddaljenega potoka Reka. V verižni (zaprti) sistem smo vključili dve motorni brizgalni Ziegler 1600 in Rosenbauer 800 litrov. Iz brizgalne, postavljene pred cerkvijo, so se razporedili trije notranji napadi v zvonike. Trojak je bil nameščen na višini 25 metrov. Po 12 minutah so se vsi trije vodni curki na sredini slemena cerkve združili. Vaja je popolnoma uspeša. Ogledalo si jo je preko 500 krajanov Šmartna in okolice. Gasilci pa smo preverili izurjenost in strokovnost gasilcev pri gašenju na višini, usposobljenost naše gasilske tehnike in delovanje verižnega sistema.

Poudariti pa moramo tudi tole: gasilci smo že vrsto let nezadovoljni s kvaliteto izdelave gasilske tehnike pri nas. To se je izkazalo tudi na sami vaji. Po minuti gašenja se je kljub trdni povezavi novih cevi z vrvo izpulila B spojka na višini 10 metrov. Ugotovili smo proizvajalčevo nekvadratno pritrdjevanje spojke na cevi z jekleno žico.

Marjan Kahne

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija, Delavska univerza,

objavlja za šol. l. 1988/89

RAZPIS za vpis

I. v programe srednjega usmerjenega izobraževanja

1. kovinsko-obdelovalna usmeritev
  - program obdelava kovin in upravljalce strojev (2. letnik) — SR
  - program obratni strojnik — tehnolog (2. letnik) — NAD
2. promet in zveze
  - program vožnja motornega vozila — smer voznik — SR

II. v osnovno šolo za odrasle (od 6. do 8. razreda)

III. v programe strokovnofunkcionalnega izobraževanja za delo (tečaj):

- tečaj lahke in težke gradbene mehanizacije
- tečaj za voznike vilicarja
- tečaj tujih jezikov (angleški, nemški, italijanski)
- začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj
- tečaj za skladišnike
- začetni in nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja
- tečaj za gostinske delavce
- tečaj iz varstva pri delu
- higienski minimum

Vse informacije o posameznih oblikah izobraževanja dobite na delavski univerzi, Parmova 4, tel. 881-182, vsak dan od 8. do 12. ure in od 15.—16. ure, ob sobotah od 8. do 10. ure.

KRAJEVNA SKUPNOST JEVNICA

Želimo trden most

Reke so od nekdaj privabljale ljudi, da so se naseljevali na njihovih bregovih. Po njih so prevažali blago. Že zgodaj jih je zanimalo, kaj je na drugi strani. Žato so gradili »mostove — plavačice ali trdne. Tako so se spletale vezi: sosedske, trgovske, obrtne, prijateljske in celo življenjske. Sčasoma so ljudje postali odvisni od takih in podobnih stikov in mostovi so postali nuja.

Jevničani nismo nič drugačni, pa tudi Senožčanom je dobrodošla vez z nami. Že pred nekaj stoletji je bil pri nas na vodno gladino položen čoln, pozneje brod, ki je mnogo let prevažal posameznike, skupine in tovor. Tudi partizane, pošto in še kaj so med NOB vozili preko Save. Nemci so poleti 1943. l. brod spustili po Savi. Nadomestili so ga čolni. Po vojni so zgradili nov brod, ki je prevažal vse do l. 1959. Tedaj so Senožčani gradili viseč lesen most čez Savo. Pot preko reke je postala lažja, podnevi in ponoči. Prehod je zaustavila le narasla Sava. Jevničani so razmišljali, kako bi most podaljšali čez prod. To se je zgodilo l. 1967. Na pomoč so prišli vojaki. Delali so podnevi in ponoči in kaj hitro je bil leseni most (podaljšek) narejen. Krajanj obeh bregov Save so se resnično razveselili, kajti vez med njimi je postala trdnjša. Ljudje so lahko hodili na železniško postajo, na cesto z avtom, v trgovino, na tekmo, proslavo, veselico, sestanek, gasilci na pomoč...

Most je dolga leta služil domačinom in tujcem, ki so prihajali k nam. KS ga

je obnavljala, krpala luknje, a most je počasi »slabel«. Prevzela ga je Komuna Litija, a se stanje ni dosti spremenilo. Nekega dne so podaljšek mostu uradno zaprli.

Lahko je postaviti tablo in reči: »Čez ta most ni več varno voziti, kar zaprimo ga!« Kaj pa krajanj? Kako v Ljubljano po ozki, prašni, jamasti in pozimi ledeni cesti do Zaloga? Teško. Avtomobili niso poceni. Bolniki težko prenašajo tresljaje. Zato so sklenili: »Pojdimo in sami ga popravimo!« Tako se je dogajalo nekaj let. Še smo vozili, tudi kazen smo plačali, a odnehali nismo. Toda les ima določeno (beri kratko) življenjsko dobo. Zato so predstavniki KS Jevnica iskali, spraševali, načrtovali, prosili, grozili in še kaj, da bi nam »kdo« pomagal obnoviti podaljšek mostu. Precej dogovorov je že bilo, nekateri tudi obetavni. Kljub temu je KS letos septembra dala podaljšek podreti, da res ne bi prišlo do nesreče. Viseči most čez Savo pa je ostal, toda komisija, ki ga je v oktobru pregledala, je ugotovila: »Most ni varen za noben prevoz.« Tako, sedaj smo spet tam: ni čolna, broda in ne mostu. Cesta na levem bregu Save pa je široka, sončna, le pot do nje je zaprta. Dolgoletna želja krajanov je spet oživila: »Želimo trden most!«

Danes že vemo, da bo Skupnost za ceste Slovenije financirala ureditev cestne povezave med Jevnico in Senožetmi. Tako namreč kažejo zemljska dela.

Eva Kovič

Gradnja čistilne naprave za Litijo in Šmartno

Izvršni svet SR Slovenije je v začetku letošnjega leta obravnaval Poročilo o izvajanju programa ukrepov za sanacijo kakovosti reke Save ob izgradnji hidroelektrarn na Savi. Ugotovljeno je bilo, da so sprožene pospešene aktivnosti za sanacijo reke, k čemur je pripomogla izdatnejša pomoč slovenskega vodnega gospodarstva v višini do 60% vrednosti čistilnih naprav, pri večini investitorjev pa je kljub temu zaradi trenutnih gospodarskih razmer vprašljiva sposobnost zagotavljanja preostalih 40% investicijskih sredstev.

Celotni projekt usklajene gradnje dvajsetih objektov za čiščenje odpadnih voda, ki jih je potrebno zgraditi v obsavskih občinah v tekočem srednjeročnem obdobju, zahteva velik organizacijski napor in koordinirano izvajanje planiranih del. Zato je Izvršni svet SR Slovenije zadolžil občine Domžale, Kamnik, Trbovlje, Velenje, Litija, Vrhnika, Zagorje, Hrastnik, Laško. Celje ter mesta Ljubljane, da skušajo zagotoviti 40% sredstev, potrebnih za izgradnjo čistilnih naprav in pripadajočih kolektorjev na način:

- na osnovi programa realne stopnje povišanja cen komunalnih storitev,
- z določitvijo finančnih obveznosti vseh onesnaževalcev, ki bodo priključeni na čistilno napravo, tako za sofinanciranje gradnje kot kasnejše obratovanje,
- v sodelovanju s komunalnimi skupnostmi proučitev možnosti za dopolnilne oblike združevanja sredstev.

Nadalje je predlagal občinam, da pripravijo termske programe z oceno potrebnih finančnih sredstev in načinom financiranja.

Za mesto Litija in Šmartno je trenutno v izdelavi študija o možnosti čiščenja odpadnih voda z eno ali več čistilnimi napravami, ki jo bo DO Hidroinženiring izdelala do januarja 1989. Ponovna idejna rešitev čiščenja odpadnih voda v Litiji je nujno potrebna zaradi preveritve kvalitete in količine odpadnih voda kot tudi zaradi razvoja tehnologije čiščenja odpadnih vod, ki je v zadnjem času močno napredovala, s posebnim poudarkom vpliva na okolje. Izvršni svet SO Litija je na svoji redni seji v začetku meseca oktoba letošnjega leta sprejel termiski plan gradnje čistilne naprave, ki temelji na razpoložljivih podatkih iz rešitev idejnega projekta, izdelanega v septembru 1982. leta.

Komite za urejanje prostora in varstvo okolja

KRAJEVNA SKUPNOST VAČE

Aktivnosti se nadaljujejo

V mesecu novembru smo zaključili s IV. fazo gradnje večnamenske stavbe iz krajevne samoprispevka s pomočjo ustanovniške skupnosti in kmetijske zadruge Litija.

Gradbeni odbor je v sodelovanju s krajanj izpolnil svojo obljubo in v roku pritr-dil okrašenost smrečico na pročelje stavbe. Podpisali smo Pogodbo o sovlaganju za nadaljnjo gradnjo te poslovne stavbe s podjetjem za PTT PROMET Ljubljana za njihove prostore, novo telefonsko centralo in ostale pritokline.

Uspešno smo končali tudi nekaj komunalnih del iz letošnjega plana: uredili smo kanalizacijo v Zg. Vačah, do prve faze je bila sanirana cesta Boltija—Ržišče, ki čaka še na utrjevanje in asfaltiranje, dogradili smo rezervoar za pitno in požarno vodo v Lazah, delno sanirali cesto na Tolsti vrh in obnovili pot po novi trasi od Vovš proti Zasavski gori. Intenzivno se pripravljamo na obnovo vodovoda in namestitve hidrantov, kanalizacijo, ureditev cestišča in asfaltiranje v novih Vačah, v pripravi pa je tudi projekt za dodatni dotok vode v obstoječe omrežje.

Odgovorni pri Projektu Vače 81 se zelo trudijo pri obnovi Lajevčeve hiše kot kulturnega spomenika na Vačah; pričela so se dela na fasadi, notranjost pa je v glavnem

že sanirana.

Krajanj naselja Klenik so ob cesti do vaške sitalne postavili lepe lesene skulpture naših znanih umetnikov in s tem obogatili turistično ponudbo v kraju.

Krajanj so s polno mero volje v tem letu na lokacijah posameznih del pomagali materialno, s prispevki in udarniškim delom realizirati dela iz našega plana in s tem večkrat obogatili družbena sredstva, ki so nam bila dana v te namene. Vsem iskrena hvala!

Na zadnji, 13. redni seji Sveta krajevne skupnosti smo že sprejeli okvirni plan komunalnih del in razvoja v letu 1989. Največjo pozornost smo posvetili nadaljevanju izgradnje poslovne stavbe, novega projekta za vodovodno omrežje, nekaterim zelo potrebnim komunalnim delom po soseskah, vaškega odlagališča smeti in reševanju še nedokončanih del iz tega leta.

Uredniški odbor našega lokalnega glasila redno pripravlja in izdaja RAZGLEDE, kjer objavlja dogodke in odmeve iz kraja in okolice in se trudi za vedno boljše vsebine.

Kot doslej tudi v novo leto 1989 prihajamo z željo po miru, sodelovanju, prijateljstvu in ustvarjalnosti, da bi bil naš jutri čim lepši.

Stane Čičerov

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST OBČINE LITIJA

Izvršni odbor Kmetijske zemljiške skupnosti občine Litija razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili

— tajnika kmetijske zemljiške skupnosti občine Litija (reelekcija).

Kandidati morajo izpolnjevati tele pogoje:

- imeti morajo srednjo oziroma višjo izobrazbo agronomske, pravne ali geodetske smeri;
- 4 leta delovnih izkušenj na področju izvajanja kmetijsko-zemljiške politike.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh od dneva objave v Glasilu občanov na naslov:

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST OBČINE LITIJA, 61270 LIT IJA, Valvazorjev trg 3.

O izbiri kandidata boste obveščeni v 30 dneh po opravljenem postopku.

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Za praznik so odprli prenovljeno dvorano

V Šmartnem uspešno izvajajo program prvega krajevnega samoprispevka, ki so ga izglasovali pred dvema letoma. V lanskem decembru so odprli posodobljeno cesto skozi naselje Zavrstnik, ob letošnjem krajevnem prazniku pa izročili svojemu namenu prenovljeno dvorano v Zadržnem domu, za kar so porabili okoli 110 milijonov dinarjev. Obnovili so električno napeljavo ter namestili reflektorje, uredili ogrevanje, zboljšali slišnost ter kupili stole in

avli, ki pa je bila za gledališke in plesne nastope, pa tudi za razna družabna srečanja, mnogokrat premajhna.

Boris Žužek
Foto: M. Š.

Predsednik Skupščine KS Stane Črne med govorom.

Na osrednji prireditvi, ki se je začela z zvoki Sindikalnega pihalnega orkestra iz Litije, je pred vhodom v dom vse prisotne najprej pozdravil predsednik Krajevne konference SZDL Tomaž Malešček, trak pa je prerezal vodja gradbenega odbora Tone Tomažič. V dvorani je o letošnjih pridobitvah Šmartna spregovoril predsednik Skupščine KS Stane Črne, nato pa je povabil na oder litijskega župana Mirka Kapljo, ki je glavni govornik. Po podelitvi krajevnih priznanj, ki sta jih tokrat prejela Anton Hribar, direktor šmarnske Usnjarne, in Mesarija in prekajevalnica Litija s sedežem v Šmartnem, je stekel kulturni program, v katerem so se predstavili: Sindikalni pihalni orkester iz Litije, Zasavski rogisti, mešani pevski zbor Zvon, Folklorna skupina Javorje in tamburaški orkester. Slavje se je končalo z družabnim srečanjem.

Šmarčani in okoličani so svoje letošnje pridobitve zelo veselili. Doslej so sicer razne prireditve potekale v šolski

Oktober — mesec varstva pred požarom

Stalno naraščanje števila požarov in požarnih škod tako v družbenem kot zasebnem sektorju nas opozarja na doslednejše uresničevanje požarno preventivnih določil, predvsem pa na večje zavzemanje odgovornih dejavnikov za odpravljanje vzrokov požarov, torej za boljšo požarno varnost tako v okolju, v katerem živimo, kot v delovnem okolju. Dejstvo je, da je vzrok za naraščanje števila požarov in požarnih škod še vedno malomarno ravnanje človeka, zato je nujno, da z organiziranim osveščanjem in izobraževanjem prodremo v zavest ljudi, da jim bo pomenila dobra požarna preventiva tudi boljšo prihodnost.

Zaradi tega se odvijajo aktivnosti v gasilskih organizacijah skozi celo leto, posebej pa še v mesecu oktobru — mesecu vrstva pred požari.

Občinska gasilska zveza Litija je skupaj s štabom operative OGZ v mesecu oktobru 1988 realizirala program aktivnosti, pri katerem so sodelovali: gasilske organizacije v občini Litija, Občinski štab za civilno zaščito, PM Litija in Oddelek za notranje zadeve s ciljem, da prispevajo k čim bolj organizirani požarni varnosti in gasilski službi v občini.

OGZ in GD so v mesecu oktobru 1988 izvajala naslednje aktivnosti:

- vsa GD so izvedla popis članstva in opreme, plan nabave v 1989 in vodnih virov požarne vode po KS,
- opravljeni so bili preventivni pregledi po gospodinjstvih v KS,
- GD Litija in GD Šmartno sta organizirali v Litiji razstavo gasilske opreme, orodja in vozil,
- izvedene so bile gasilske vaje, ki naj bi občanom prikazale postopke različnega reševanja:
  - a) v v Litiji je 15. 10. 1988 GD Litija v sodelovanju z GD Sava, Šmartno Jablanica, IGD LIL in Predilnico Litija ter enotami PP CZ Litija in gasilsko enoto CZ KS Litija LB in DB izvedlo prikaz reševanja z višjih objektov ter transport ranjenih, pri katerih je sodeloval Zdravstveni dom Litija. Namen vaje je bil, da se preizkusi znanje gasilskih enot in enot CZ ter njihova tehnična opremljenost za reševanje ljudi iz višjih nadstropij,
  - b) 8. 10. 1988 so gasilci IUUV, TOZD Usnjarna Šmartno izvedli podobno vajo za delavce IUUV,
  - c) GD Šmartno je izvedlo zanimivo vajo skupno z enotami CZ KS Šmartno dne 16. 10. 1988 na cerkvi v Šmartnem s ciljem reševanja zvonikov cerkve z verižnim sistemom dovoda vode,
  - d) GD Polšnik je izvedlo 2 vaji, in to na Mamolju 23. 10. 1988 in Prevegu 25. 10. 1988 z namenom še bolj utrditi požarno preventivno zavest krajanov v hribovitih predelih,
  - e) GD Vače je izvedlo skupaj z CZ KS Vače zanimivo gas. vajo za krajane Laz dne 23. 10. 1988, kjer so krajanom predali in uporabo gasilsko orodje in opremo ter jih poučili o ravnanju z opremo in o preventivnem delovanju proti požarni nevarnosti,
  - f) štab operative OGZ je izvedel z GD Dole dne 24. 10. 1988 nenapovedano vajo, da bi preveril mobilnost gasilske enote GD Dole in požarno preventivno delovanje krajanov Gornjih Jelenj v primeru požara ter okrepili vaško samozaščito glede požarne varnosti. Lahko smo zadovoljni tako z delom gasilske enote GD dole kot s krajanom Gornjega Jelenja pri izvajanju samozaščite.

Izvajale so se tudi druge aktivnosti, prilagojene posameznim programom OGZ in GD in krajevnih skupnostih za delovne ljudi in občane s ciljem za boljšo požarnovarnostno kulturo, za večjo požarno varnost — za lepšo prihodnost.

BRANKO OJNIK

300-letnica izida Slave vojvodine Kranjske

Da nas drugo leto čaka pomembna obletnica, so ugotovili na svoji 3. seji dne 9. decembra člani odbora za pripravo počastitve 300-letnice Slave vojvodine Kranjske. Sprejeli so program proslavljanj v naši občini, seznanili pa so se tudi s podobnimi snovanji v občini Zagorje ob Savi in Krško, kjer je Valvasor preživel svoje otroštvo oziroma zadnje dni svojega življenja.

Komisija za delovna razmerja v VVO Litija, Bevkova 1, objavlja dela in naloge

RAČUNOVODJE

za nedoločen čas.

Pogoji: srednja ali višja izobrazba ekonomske smeri in 5 let izkušenj v finančno knjigovodskem delu.

Nastop službe s 1. 3. 1989.

Prijave z dokazili pošljite na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

Kultura

Jubilejna revija v Trbovljah

Zasavska pevska skupnost je letos organizirala že dvajseto revijo odraslih pevskih zborov iz vseh štirih občin Zasavja. Potekala je istočasno v dveh trboveljskih dvoranah, sodelovalo pa je 21 zborov in oktetov. Iz naše občine je pelo 7 ansamblov, niso pa se prijavili zbori z Vač, Polniška in Jevnice. Jubilejno dvajseto revijo so nastopajoči sklenili z družabnim srečanjem v avli Delavskega doma.

Gostovanje na obali

Sredi novembra so šmarski lutkarji, ki delujejo pod mentorstvom Danice Ocepek v Šolskem kulturnem društvu Zvonček, gostovali na slovenski obali. Z igrice Račka so najprej zabavali otroke v Kopru, nato pa še v Izoli. V obeh krajih so jih vključili v lutkovni abonma, in sicer na priporočilo režiserja Matije Milčinskega, ki si je letos spomladi ogledal v Litiji medobčinsko srečanje lutkarskih skupin Zasavja, kjer so Šmarčani zaigrali kar tri različne predstave.

Šmarski Zvon pel v Cankarjevem domu

V petek, 3. decembra, je potekala v veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani svečana prireditev, s katero je Varnostno-delovni center Tončke Hočevar praznoval 20-letnico delovanja. Zbranim gojencem, staršem in gostom sta spregovorila županja Nuša Kerševan in pesnik Tone Pavček, v kulturnem sporedu pa so sodelovali gojenci delovnih centrov iz Slovenije ter zamejstva, vokalno-instrumentalna skupina Albatros iz Naklega, organist Mišo Frelih in mešani pevski zbor Zvon iz Šmartna pod vodstvom Marjance Vidic. Šmarčane je povabil k sodelovanju pevec Pavel Smolej iz Kresnic, ki že vrsto let uspešno vodi omenjeni Varstveno-delovni center v Ljubljani.

Boris Žužek

Mesec knjige

Več kot tisoč obiskovalcev je bilo prisotnih na 39 prireditvah in drugih oblikah dela z bralci, ki jih je matična knjižnica letos pripravila ob mesecu knjige. Dve prireditvi, SREČANJE PISATELJEV KMETIŠKIH POVESTI in MEH ZA SMEH, sta bili organizirani skupaj z Zvezo kulturnih organizacij.

Osrednja pozornost je bila namenjena mladim, veselju in humorju. Ves mesec so učenci OŠ Litija organizirano obiskovali knjižnico, se seznanjali s knjigami z veselo vsebino, poslušali vesele zgodbe in tudi sami povedali kaj humorističnega. Knjižnico so obiskali tudi cicibani iz VVO, or-

ganizirane pa so bile tudi ure pravljic v Litiji in na Savi.

Zaključna prireditev meseca knjige, MEH ZA SMEH, je bila v torek, 24. novembra, v avli občine Litija. Učenci osnovnih šol litijske občine so brali svoje literarne prispevke, ki so jih napisali na to temo. Gost prireditve je bil BOŽO KOS, glasbo pa sta prispevala Helena Fojkar in Matej Zupančič, ki sta uglasbila tri otroške pesmice. Obenem so bila razstavljena likovna dela udeležencev mladinskega ex-tempora, ki je bil junija na Primskovem.

Joža Konjar
Foto: K. Šušteršič

Spored filmov v litijskem kinu od 21. 12. 88 do konca januarja 89

Sreda (21. 12.), četrtek (22. 12.): amer. avant. OGENJ Z OGNJEM
Sotoba (24. 12.), nedelja (25. 12.): am.-kan. triler AVTOSTOPAR
Sreda (28. 12.), četrtek (29. 12.): am.-kan. triler PARK JE MOJ Januar '89
Ponedeljek (2. 1.), torek (3. 1.): am. komedija DUH PORNO ZVEZDE
Sreda (4. 1.), četrtek (5. 1.): ital. grozlj. SVET DEMONOV
Sobota (7. 1.), nedelja (8. 1.): am. akcijski KRALJ DISKA
Sreda (11. 1.), četrtek (12. 1.): am. grozlj. MOJ SOSEDA JE VAMPİR
Sobota (14. 1.), nedelja (15. 1.): am. akcijski LISTA SMRTI
Sreda (18. 1.), četrtek (19. 1.): am. seks. komedija PRAVE STRASTI
Sobota (21. 1.), nedelja (22. 1.): avstral. akcijski DIRKA S SMRTJO
Sreda (25. 1.), četrtek (26. 1.): am. komedija SAMOMORILEC
Sobota (28. 1.), nedelja (29. 1.): am. krim. ULICA STRAHU
Vse predstave so ob 17. uri. Vabljeni!

Srečanje pisateljev kmetiških povesti v Kresnicah

Kresnice so v nedeljo, 16. oktobra, gostile pisatelje kmetiških povesti, ki so v našo občino prišli že šestič. Prireditev je bila zaključna in nizu kulturnih dni v središču Slovenije in prva v mesecu knjige.

Svoje delo in življenje so predstavili: Minka Krvina, Joži Munič, Marija Nemančič, Magda Stražišar, Janez Švajncer st., Zlata in Jože Volarič in Anica Zidar.

Tone Štrus je literarni večer tako spretno povezoval, da so pisatelji poslušalcem zaupali marsikaj iz osebnega življenja, vaselega in žalostnega, komičnega in tragičnega. Na predlog pisatelja Janeza Švajncerja je bilo s tega srečanja poslano tudi pismo v podporo slovenskemu vodstvu.

Zvok harmonike, pesem domačinov in preproste besede pisateljev so obiskovalcem, ko so zapuščali prijeten ambient kresniške šole, še dolgo odzvanjale v ušesih.

Joža Konjar
Foto: M. Šušteršič

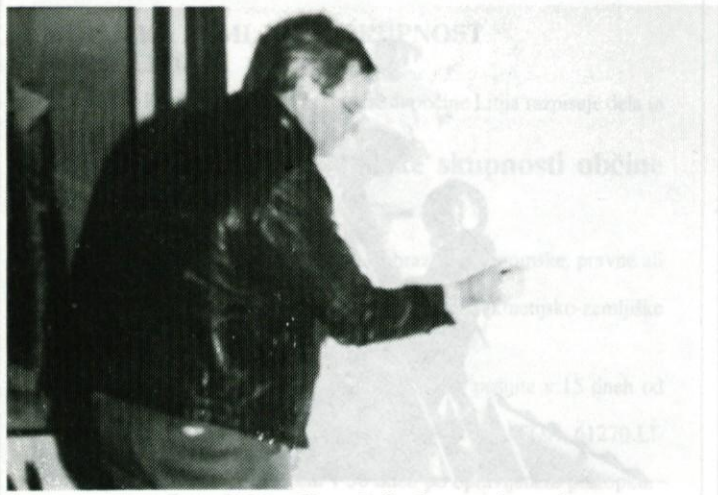
Enajsta šola in dedek Mraz za litijske otroke

Obe litijski KS sta letos povabilo dedka Mraza zaupali Centru interesnih dejavnosti mladih. Tako bo litijske otroke v okviru tradicionalne Enajste šole dedek Mraz obiskal v nedeljo, 25. decembra 1988, v dvorani na Stavbah, in sicer:

- do 4. leta starosti ob 10. uri,
- do 4.—6. leta starosti ob 11.30,
- za nižjo stopnjo OŠ ob 13. uri.

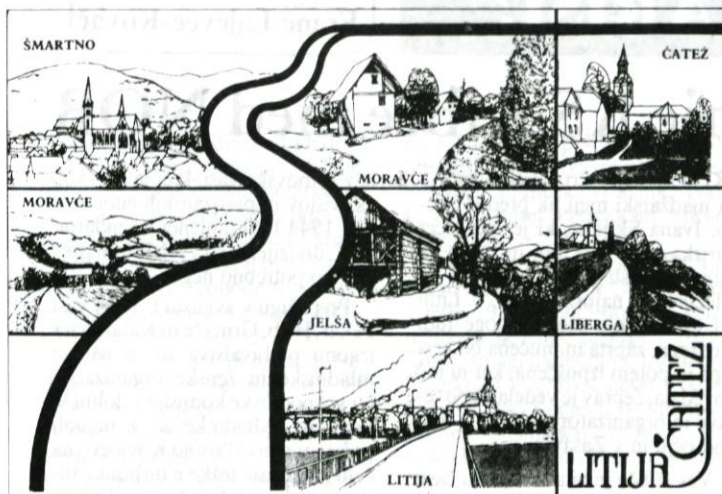
Posebni vabil zaradi visokih stroškov ne bodo pošiljali, zato prosijo otroke in njihove starše iz obeh litijskih krajevnih skupnosti, da obiščejo prireditve, se pogovorijo z dedkom Mrazom in spremstvom ter si ogledajo pravljico vas. Poleg obiska dedka Mraza bodo pripravili zanimiv kulturno-poučni program: lutke, pravljice, risanje, otroški srečelov, glasbo, ples... Seveda ste vabljeni tudi ostali. Celotna prireditev bo tokrat trajala do 16. ure.

Alenka Urbanc

Božo KOS: »Hop, Cefizelj, pa te imam!«

Razglednica krajev ob Levstikovi poti

Ob otvoritvi nove Levstikove poti od Litije do Čateža so izdali tudi posebne publikacije Po kulturno-zgodovinski Levstikovi poti in posebne spominske razglednice od Litije do Čateža. Publikacijo so uredili dr. Matjaž Kmecl, Rudi Bregar in Joži Jamšek, ki je publikacijo tudi opremila. Joži Jamšek je oblikovala tudi spominsko razglednico (na sliki) z nekaterimi pomembnejšimi kraji med Litijo in Čatežem. Razglednice in brošure lahko naročite na naslovu CIDM Litija, p.p. 32, 61270 Litija ali pa jih kupite v nekaterih trgovinah v litijski občini. Denar za izdajo publikacij je prispevala Elma iz Čateža, za razglednice pa Aleš in Peter Gospeti iz Litije.

Z udeležbo na letošnjem množičnem pohodu po Levstikovi poti od Litije do Čateža smo več kot zadovoljni, saj so prišli na pohod ljudje iz vseh koncev Slovenije. Upamo, da so bili zadovoljni tudi vsi udeleženci in da bodo prihodnje leto 11. novembra spet prišli. Hvala vsem, ki ste pomagali z dejanji; letošnje otvoritve poti in pohoda pa ne bi bilo, če ne bi dobili denarja od litijske kulturne skupnosti, nekaterih delovnih organizacij in zasebnikov. Ob tem bi se še posebej radi zahvalili Elmi, TOZD Proizvodnja elektromateriala Čatež, Kovini iz Šmartnega pri Litiji, Presadu in njihovi mladini za vso pomoč na cilju, mladim gasilcem na Libergu, mladini in krajanom v Moravčah, Bioservisu Breznikar iz Šmartnega, Avtokleparst-

vu — Alešu Gospetiju in Litije, Projektu Vače 81, Petrovi kleti — Petru Gospetiju iz Litije, KPD Dob, IMV Mirna, OK ZSMS Litija in Trebnje, Kemičnim izdelkom Berčon iz Litije in mnogim drugim. Ni dovolj le zahvala za vso pomoč, toda v tem trenutku lahko vsem rečemo le hvala.

Radi bi povedali še to, da projekt vodimo mladi, ki nam ni škoda prostega časa in čisto tudi lastnega denarja, zato da bi vendarle dokazali, da se zavedamo zgodovine in da nam ni vseeno, kaj se dogaja danes. Zato nam tudi ni vseeno, da si mnogi želijo danes našo akcijo vzeti za svojo. To je akcija tistih, ki delajo in pomagajo.

Z delom pri urejanju Levstikove poti nadaljujemo. Denarja za naprej še ni-

mamo, zato vas še enkrat prosimo, da nam pri delu pomagate. Svoje prispevke nakažite na nasov CIDM Litija, Projekt Levstikova pot p.p. 32, Litija, številka žiro računa pri GBL-PE Litija: 50100-620-107 05 1023110-293567. Pomagajte nam se vsaj za nekaj časa vrniti v zgodovino. Levstik je danes vse bolj aktualen. Hvala

CIDM Litija
PROJEKT LEVSTIKOVA POT

Kaj je za vas pripravilo društvo CIDM Litija?

Poleg urejanja kulturno-zgodovinske Levstikove poti od Litije do Čateža in organizacije množičnega pohoda po njej so se mladi v okviru Centra interesnih dejavnosti mladih lotili tudi več drugih akcij. Letošnje leto so se organizirano udeležili spominskega pohoda na Tisje, 25. decembra bodo spet pripravili tradicionalno Enajsto šolo z obiskom dedka Mraza, za svoje člane in predsednike osnovnih organizacij ZSMS bodo v svojih klubskih prostorih pripravili silvestrovanje, v januarju bodo v sodelovanju s Kovino, namiznoteniškim klubom Kovina—Olimpija organizirali demonstracijsko tekmovanje v namiznem tenisu, na pustno nedeljo bodo poskušali ponovno v skromnejši obliki oživiti litijski karneval, spomladi bodo začeli urejati trimsko stezo na Sitarjencu ... Akcij v zimskih mesecih je precej, zato je prav, da vsako izmed njih na kratko predstavimo.

Silvestrovanje za aktivno mladino

CIDM Litija tudi letošnje leto organizira mladinsko silvestrovanje v svojih klubskih prostorih na Maistrovi 6 v Litiji. Silvestrovanje je namenjeno članom društva in predsednikom osnovnih organizacij ZSMS v litijski občini, zato naj se vsi zainteresirani prijavijo na njihov naslov: CIDM Litija, p.p. 32, 61270 Litija ali pokličejo po telefonu na številko 221-192 (Marjeta Plaznik). Silvestrovanje bo skromno, zato pa toliko bolj veselo. Prostor bodo okrasili, pripravili glasbo za ples ter ga popestrili s številnimi zabavnimi igrami. Dolžnost vsakega udeleženca je, da s seboj prine-

se obilo dobre volje, idej za popestritev pričakovanja novega leta ter seveda skromno darilce. Silvestrovanje je torej namenjeno mladinskim aktivistom in tistim, ki so na kakršenkoli način aktivno povezani z delom mladih. Čas za prijave je do 25. decembra.

Video programe v vsak kraj

CIDM Litija ima na razpolago vso glasbeno in video opremo. Člani želijo, da bi se v prihodnje ob prijetnih glasbenih in filmskih video večerih srečevali v osnovnih organizacijah. Če mladi želijo, da se srečate tudi v vaši sredini, jim pišite in sporočite svoje glasbene in filmske želje. Poleg prijetne sprostitve in zapolnitve dolgih in hladnih zimskih večerov se boste ob tej priložnosti lahko pogovorili tudi o vseh problemih, ki vas pestrijo pri preživljanju prostega časa. Ob tem zapišimo, da bodo tovrstni zabavni večeri ob petkih zvečer v Litiji, ob sobotah pa lahko pridejo tudi v druge mladinske sredine, če boste to želeli in jih povabili. Telefonska številka za informacije je 311-393 (Rudi Bregar).

Prijavite se za litijski karneval

Jim bo v CIDM Litija uspelo ponovno oživiti litijski karneval? Za prihodnje leto načrtujejo organizacijo mini karnevala po litijskih ulicah, da ugotovijo, ali je za tovrstno tradicijo in popestritev litijskega mrtvila vendarle še kaj zanimanja. Iltijski karneval bo v nedeljo, 5. februarja prihodnje leto. Časa ni veliko, zato se do 15. januarja 1989 prijavite za litijski mini karneval. Prijavite se s svojo skupino ali kot posamezniki, da bodo uspeli pravočasno pripraviti vse potrebno za izvedbo karnevala. Predlagajo, da pri izbiri teme upoštevate vse današnje aktualne probleme in težave našega življenja. Prijave naj vsebujejo ime in priimek vodje skupine z naslovom in telefonsko številko, število članov skupine ter seveda temo, s katero se boste na karnevalu predstavili. Vse podrobnosti boste prejeli po prijavi, pravijo pa, da v tem trenutku ne morejo obljubiti nikakršnih nagrad, ker niti ne vedo, kje bodo staknili denar za organizacijo. Želijo namreč le dokazati, da morda le še ni splahnelo zanimanje za karnevalske prireditve.

Rudi Bregar

Proslava v počastitev 29. novembra — praznika republike

V počastitev 29. novembra — praznika republike so na gradu Bogenšperk priredili svečano akademijo. Na njej je o pomenu tega praznika govoril podpredsednik OK SZDL Litija tovariš Jože Sevljak, kulturni program pa so pripravili člani MPZ Polšnik pod vodstvom dirigenta Ivana Fojkarja, spored pa je povezovala Darinka Ribič.

J. S.

Foto: M. Šušteršič

Občni zbor TD Litija

Na izredni občni zbor so se zbrali tudi turistični delavci iz Litije. Poleg usmeritev za delo, ki so jih soglasno sprejeli, so izvolili novo predsedstvo. V tem mandatnem obdobju jih bo vodil predsednik Viktor Muzga. V drugem delu srečanja so navzoči poslušali zanimivo predavanje Slavka Zgonca iz Ljubljane, ki je govoril o gojenju sobnih rastlin. Svoja izvajanja je spremljal z barvnimi diapozitivi.

J. S.

Foto: M. Šušteršič

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Piše:
Franc Lajevec-Kovač

Prispevek krajanov sedanje KS Ribče med NOB

Prehod v Ribčah pri Podreberju je bil najbolj obremenjen in je deloval od septembra 1942. Takrat sem že kot partizan prišel z Dolenjske skupaj z Ivanom Tlakarjem-Luko in Borisom Arnejškom-Maksom (oba prvoborca). Prišli smo preko Podlipoglava in Janč v Kresniške Poljane v bližino Slatnerjeve kmetije. V mraku smo previdno prebredli Savo in se zatekli na moj dom v Ribčah. Tu smo skriti v gospodarskem posloppju čakali na zvezo, ki jo je z aktivisti OF Klopce nad Dolskim v kamniškem okrožju vzpostavila moja sestra Roza. Od tega časa dalje so na tem mestu prehajali Savo mnogi kurirji, aktivisti in vodilni kadri NOB in tudi večje partizanske enote v letu 1943—1944. Tu je bil nekaj časa čoln Savske regulacije, sicer pa plovila ni bilo. Partizani so reko bredli ob vsakem letnem času, kar je bilo za vsakogar težko, za neplavalce pa celo zstrašujoče, saj je bil potreben nadčloveški napor, da si oblečen, z opremo in v mrazu premagal reko. Na tem prehodu so partizani v letu 1944 prepeljali prvi težji top s pripadajočim strelivom. Kmeta Smrekar in Lovše iz Ribč sta potem z vozom top prepeljala v strm hrib na Grmače. Organizacija je bila v rokah Franca Babnika-Mihe in komisarja specialne čete, ki je delovala na zasavskem in moravškem terenu.

Janez in Martin Smerkolj sta na tem prehodu že avgusta 1941 s čolnom prepeljala nekaj borcev Mengeško-moravške čete, ki so odšli v smeri Dolskega. Tukajšnja zveza in javka je bila začasno prekinjena samo v času sovražne ofenzive v zimi 1944—1945. Prehod pa so tu ovirali tudi domobranci in belogardisti, med katerimi je bilo tudi nekaj domačinov, v Kresnicah in na Vačah.

Ta prehod je tekkel mimo Lajevec Upelj Podrebrske domačije tik ob cesti, kjer je bila obenem partizanska javka in zveza za odhod v partizane. Tu smo zbirali hrano in drug material, ki je prihajal iz Litije in s kamniške strani. Litijski aktivisti so nekoč poslali celo pivo v sodih, namenjeno borcem Kamniško-zasavskega odreda. V gospodarskem posloppju je bil bunker za skrivanje ljudi in skladiščenje materiala. Pri nas sta se skrivali tudi partizanki Lidija Dobrovoljec-Lajdi in Vera Šlander-Lojzka. Zato je bila moja družina v stalni nevarnosti, toda le malokdo je lahko sumil, da se vse to dogaja tik ob cesti in Savi.

Prve dni januarja 1943 sem bil v tem skrivališču skupaj s Petrom Stanetom-Skalo in njegovim spremljevalcem »Tesarjem«. Čakali smo na vrnitev moje sestre Angelce iz

Celja, kamor jo je s pošto poslal Skala. Zjutraj so se pred hišo ustavila vojaška vozila in Nemci so vstopili v hišo. Potrebovali so nemoten prostor za zvezo z radioodajno postajo s policisti v Senožetih in Prekru. Tisti dan so namreč prišli v Senožeti, Ribče in Prekar preselit družine borcev, ki so odšli v partizane. V naši hiši je bil štab te akcije. Selili so Korinšek-Boštjančevno družino, Lovšetovo, Kokalj-Boštenkovo in družino Franca Učakarja-Dolinarjevo. Sosednja Smrkolj-Cetretova družina je vso vojno aktivno delovala za NOB. Martin je že avgusta 1941 postal partizan Mengeško-moravške čete in z njo odšel na Dolenjsko in Gorenjsko. Janez je bil vsestransko izredno delaven. Odzval se je ob vsakem času in prevzel vsako nalogo. Skupaj sva zgradila bunker v gospodarskem posloppju, v katerem so se skrivali marsikateri aktivisti, med njimi tudi Dušan Kveder-Tomaž in Peter Stane-Skala s spremljevalci. Junija 1943 so Nemci na Dobrovljah napadli štab IV. operativne cone. Padla sta, tudi v naših krajih znana, vodilna aktivista Vera Šlander-Lojzka in Dušan Kraigher-Jug. Komandnat Franc Rozman-Stane pa je bil ranjen. Ko je od tam odhajal na Dolenjsko, se je ustavil v Ribčah. Ker je potreboval nujno zdravniško pomoč, so mu pomagali aktivisti OF iz Ribč. Janez Smrkolj je pripeljal iz Litije dr. Ukmarja, ki je komandanta operiral v gozdu nad Smrkoljevo domačijo — v Škarjevčevi dobri. Smrkoljeva mama pa je »morala v posteljo«.

Dne 20. julija 1944 je družino doletela huda nesreča, ko je Janeza na pragu domače hiše smrtno zadel nemška krogla. Ob njem sta padla tudi borca specialne čete Franc Ribič iz Podbrda pri Moravčah in Mirko Zidan iz Besnice pri Štangi. Ko sem prišel na mesto dogodka, sem našel samo še pogorišče Smrkoljeve domačije. Vse tri padle tovariše so odpeljali vaščani v gozd pod Prekrom in jih pokopali v Moravčah. Pozneje smo ugotovili, da sta oba partizana prišla do domačije skozi nemško zasedo, ki jima je sledila, zato je sledil poboj in požig ter ropanje domačije. Domača dekleta so uspela pobeigniti.

V Spodnjih Ribčah sta bili zaradi sodelovanja s partizani aretirani sestri Pepca in Mici Kovič, medtem ko je Martina uspela pobeigniti. V zaporu sta se dobro držali in po 16 dneh sta bili zaradi pomanjkanja dokazov izpuščeni.

Zelo aktivno je delovala v mladinski organizaciji tudi Ivanka Škrjanc — (Ribčeva). V NOB sta aktivno sodelovala njena brata Ivan in Lojze-Mirko, ki je padel kot komandir zaščitne čete Oblastnega

SKOJ za Štajersko in Prekmurju — na madžarski meji tik pred svobodo. Ivana Škrjanc, ki je bila sicer kurirka med Ribčami in Litijo, je zaradi pogostega potovanja na tej relaciji bila najbrž izdana, v Litiji pri opravljanju njene naloge tudi aretirana, zaprta in mučena od gestapa in potem izpuščena, ker ni nič povedala, čeprav je vedela za povezave in organizatorje NOB na tem področju in v Zasavju.

Vas Ribče je bila v vojnem času pravo partizansko zaledje — tesno povezano s hribovskimi vasmimi, kjer so se zadrževale partizanske enote, od Velike vasi do Slivne. Na tem območju so se zadrževale razne prehodne skupine, specialna enota, vodstva raznih tečajev, slušatelji, ranjenci itd. Tu je bivalo tudi vojaško politično vodstvo Štajerske. Vso to množico ljudi je bilo treba prehraniti in voditi zanesljivo obveščevalno službo. To pa je bilo delo vaških odborov, predvsem mladincev in skojevcev. Naše delo je bilo pomembno tudi za razvoj NOB na širšem ozemlju severne Slovenije. Vodstvo se je tega zavedalo, zato so se na tem terenu izogibali izzivalnih partizanskih akcij, da ne bi prišlo do povračilnih ukrepov, selitev in požigov.

Kljub slabemu ekonomskemu stanju kmečkih in delavskih družin v vojnem času so prebivalci iz območja današnje krajevske skupnosti Ribče ogromno prispevali s hrano, vojnim posojilom in predvsem s skrivališči, saj so jih imeli Lajeveci, Smrkoljevi, Nolimailovi, Prosenčevi, Smrekarjevi in še kdo. Poleg že omenjenih prispevkov so dajali za potrebe vojske tudi prašiče in nekaj glav živine (Bizjakovi, Deteljski, Podrebrski, Lovšetovi, pri zgornjem in spodnjem Kocju), pod geslom »vse za našo partizansko vojsko.«

V Ribčah je ves čas odlično delovala organizacija AFŽ, ki jo je vodila Milka Peterka, ki je bila obenem tudi članica te organizacije v okrajnem merilu in se je v letu 1944 udeležila tudi zbora štajerskih žensk v Zg. Savinjski dolini. Pri ustanovitvi ženske organizacije so pomagale ilegalke Fani Košir-Meta in Mica Šlander. V žensko organizacijo so bile vključene vse ženske v Ribčah — med prvimi (Deteljska) Lajevec-Frančiška in Bizjak Julia. V njeni hiši se je zadrževal Peter Stane-Skala s sodelavci. Ženska in mladinska organizacija sta skupaj delovali — žene so pripravljale tople obroke hrane, mladinke pa so jih raznašale v različne tabore: v Škarjevčevu dobrovo, pod Kugov kozolec, na Torinovo čelo, v Škarjevčev osredok, v Kocjev gozd. Marsikatero robo so mladinke nosi-

le v hribovske vasi, kjer je bilo več aktivistov in partizanskih enot in v letu 1944 tudi ranjenci legendarne XIV. divizije, ki so v teh krajih preleli vso potrebno nego.

Po požigu v avgustu l. 1944 vasi Pekar, Hrib, Grmače in Katarija ter izgonu prebivalstva so se naloge mladinske in ženske organizacije ter gospodarske komisije v dolini še povečale. Mladinke so z najbolj požrtvovalno Martino Kovičevno na čelu prenašale težke nahrbtnike tudi partijskim tečajnikom v Dešen. Mladinski aktiv v Ribčah je bil res izredno požrtvovalen in hraber, njihov delež je nepopisno velik, zato se jih s spoštovanjem spominjamo, saj so vzdrževali tudi zveze in javke in predvsem opravljali obveščevalne naloge, kurirske poti. Obveščevalec Luka je pošiljal Pepco Kovič ter Tončko, Roza in Angelco Lajevec na vse strani. Od pozne jeseni 1942. leta naprej so hodile na javke do Zaloga pri Ljubljani, na kamniško območje, Besnico pri Štangi, v Celje in kamor je bilo potrebno.

V letu 1944, ko so partizanske brigade likvidirale postojanke na Vačah in v Moravčah, je bil osvobojen velik del ozemlja v litijskem okrožju. Odbori OF in druge organizacije so se pomladili in ustvarjeni so bili pogoji za izvedbo neposrednih in prvih svobodnih volitev v narodnoosvobodilne odbore. V Ribčah smo jih izvedli v hiši Nolimailovih. Udeležba volilcev je bila številna. Tako so bili v Zasavju prvič v zgodovini Slovencev voljeni resnični predstavniki ljudstva.

Žal se je kmalu začela sovražna zimska ofenziva in NOO niso mogli v celoti zaživeti. Sovražnik je spet postavil postojanke na Vačah, v Hotiču, Senožetih in v Križni vasi. Na naša svobodna ozemlja je vdirla nemška vojska, obsojena na propad, in skupaj z domobranci in belogardisti izvajala nad prebivalstvom poboje, rope in požige. Pri Bečarju nad Dešnom, Majerju na Ušeniščah in Selah nad Jesenjem so žive aktiviste in partizane ter mirne prebivalce metali v ogenj gorečih domačij.

Ta velika sovražna ofenziva je na zasavskem območju onemogočila delo aktivistov ter odbornikov NOO, povzročila zastoj in veliko škodo, toda ljudstvo je ostalo na strani NOB in le redki omahljivci so prestopili na sovražno stran — to so bili posamezni dezertarji iz partizanskih enot. Spominjamo se še divjanja, ropanja, šikaniranja partizanskih družin in simpatizerjev NOB. Ti judeži so vohunili in stikali za skrivališči borcev in aktivistov, skladišči prehrane itd., toda ljudstva niso mogli uničiti.

Na našem območju, pa tudi drugod v litijskem okrožju, so bile okrnjene zveze, javke, prehodi in aktivisti so se spet znašli v popolni ilegali in delali v skrajno nevarnih in težkih pogojih. Po ofenzivi v mesecih na pragu svobode so se razmere spet znatno izboljšale. Aktivisti, borci in prebivalci so se spet okrepili in pripravljali na zlom Hitlerjeve vojne mašinerije in tudi domačih izdajalcev.

Med okupacijo je na območju sedanje KS Ribče živelo 33 družin. V partizane je odšlo 14 fantov in

mož. Med njimi prvoborec Martin Smrkolj. Za svobodo so padli Janez Smrkolj, Franček Vrtačnik, Ivan Lovše, Andrej Peterka in Mirko Škerjanec.

Občinska konferenca SZDL Litija in Okrožni odbor OF Litija sta v letih 1981—1985 podelila priznanja za posebne zasluge k partizanski zmagi naslednjim družinam: Smerkolj-Cetretovi, Lajevec-Podrebrski, Kovič-Kocjevi, Nolimalovi, Lovšetovi, Smrekar-Drčarjevi, Peterka-Dašenski in Prosenč-Jernačkovi.

Ob zaključku prispevka o dogajanju v Zasavju in terenu današnje Krajevne skupnosti Ribče med narodnoosvobodilno borbo, kjer sem deloval kot okrajni aktivist OF od jeseni 1942 in med tem opravljal od novembra 1943 do oktobra 1944 tudi funkcijo okrajnega sekretarja OF, okrajja Zasavje, se zavedam, da v tem prispevku niso prikazana vsa pomembna dogajanja iz tistih vojnih dni. Zaradi tega se na tem mestu oproščam številnim v tem prispevku neimenovanim udeležencem NOB tega kraja in okolice, ki jih za-

radi omejenega prostora v tem listu (časopisu) nisem poimensko navedel in obeležil njihovega priznanja v doprinosu k NOB in k zmagi nad okupatorjem in domačim izdajalcem. Udeleženci v NOB pa se zavedamo, da zmaga ne bi bila izvojevana brez množične udeležbe vsega slovenskega in jugoslovanskega naroda.

Prepričan sem, da bo v prihodnje še kdo od bivših borcev in udeležencev NOB, ki je deloval na tem terenu v Zasavju, kaj napisal in objavil v tem listu.

Porajanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda na ožjem litijskem območju

(Del odgovora Jožetu Gričarju na »Spomine 1935 — 1945« in »Kritični pogled na nekatere zapise o dogajanju v litijskem okrožju«, objavljeno v Borcu 6-7/1988)

Jože Gričar-Metod, nosilec spomenice 1941 in eden vodilnih političnih delavcev v nekdanjem litijskem okrožju od začetka 1942. leta do spomladi 1944. leta, je po osvoboditvi za zgodovino NOB v Zasavju prispeval več pomembnih spominskih pričevanj in podatkov. S pomočjo svojega brata, spomeničarja Franca, je tudi zbral več izjav še živečih prič. Objavil je tudi daljši prispevek v Litijški zbornik NOB I. Do začetka osemdesetih let s tovarišem Gričarjem nismo imeli nobenih sporov, saj ni bilo bistvenih razlik glede ocenjevanja dogodkov in razmer v nekdanjem litijskem okrožju. Ko pa smo mu kot članu odbora nekdanjih aktivistov OF poslali prvi delovni osnutek za litijsko monografijo (sestavila sva ga Janez Petje in jaz), je tovariš Metod poslal pripombe, ki so bile v nasprotju z njegovimi prejšnjimi lastnimi pričevanji, pa tudi v nasprotju z obstoječimi zbranimi pričevanji in dokumenti. Kljub različičevanju na sestanku pri zgodovinski komisiji CK ZKS pred letom dni, ko je izgledalo, da smo najbolj sporne Gričarjeve trditve razčistili, je v Borcu 6-7/1988 zlasti v svojem »Kritičnem pogledu na nekatere zapise o dogajanju v litijskem okrožju« vztrajal pri svojem opisovanju dogajanja tudi za čas pred svojim prihodom na litijski teren, še več, v tem prispevku je kategorično prekladal vse svoje prejšnje prispevke in spominska pričevanja.

Naj pustim ob strani, da je neobičajno, če avtor sam prekliče verodostojnost lastnih spominskih pričevanj. Tudi trditev, da je nekaj neresničnega napisal iz neke posebne obzornosti do soborcev ali do mene, je brez vsake podlage, saj ne

čutim nobene potrebe, da bi si kakorkoli podaljševal svoj partijski staž ali povečeval svoj partizanski ugled. Pišem ta odgovor predvsem zato, ker mi ni vseeno, kako se prikazuje nastanek OF in delo naših prvih aktivistov OF v mojem domačem kraju, v Litiji in okrog nje. Osvobodilna fronta in NOB v vseh teh krajih, tudi okrog Vač in Gričarjeve domačije, se namreč nista začela s prihodom Jožeta Gričarja iz Maribora in s tistim dnem, ko ga je član CK KPS in organizator OF Lojze Hohkraut povezal in vključil v terensko politično delo.

Ni točna ocena, da je gibanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda nastalo tisti dan, ko se je na nekem območju, v vasi ali mestu tudi formalno ustanovil vaški, rajonski ali širši področni odbor OF. Na mnogih območjih v Sloveniji v začetnem obdobju vojne ni bilo aktivistov ilegalcev OF, v nekaterih tudi ne partijske organizacije KP, pa celo ne enega samega člana KP. Pa vendar so se na mnogih področjih porajala in nastajala manjša, ali močnejša jedra simpatizerjev OF. Če so se tako nastajajoča jedra ali skupine sestajale in si nalagale posamezne naloge, ki so bile usmerjene na pripravo organiziranja in začetek delovanja OF na teh območjih, še posebej, če so se povezovala med seboj in s prvimi partizanskimi enotami, potem to moramo presojati kot že organiziran začetek nastajanja OF. To je omogočilo in ustvarilo pogoje za prehod na višje oblike organiziranja OF kot množičnega narodnoosvobodilnega gibanja in razvoja tudi nove ljudske oblasti. Tak proces nastajanja in organiziranja OF je bil tudi na območju nekdanjega litijskega okrožja OF, kot na primer:

— Na območju Moravske doline se je prva skupina simpatizerjev OF že v poletju 1941 povežala z nekaterimi aktivisti OF kamniške-

ga okrožja in partizanskimi skupinami Kamniškega bataljona. Na temelju tega je že takrat prišlo do sodelovanja te skupine s partizansko enoto, za katero je zbiralala hrano in druge potrebščine, pa tudi orožje in municijo. V letu 1941 niso formalno ustanovili odbora OF, vendar je Jože Gričar po prihodu na ta teren v začetku 1942. leta prek zvez prišel v stik prav s to delujočo skupino v Moravški dolini, med katerimi sta bila najbolj aktivna Tone Cerar in Renato Jerič. Gričar se je tako znašel na terenu, ki je že nudil vse pogoje za ustanovitev odbora OF za to področje, kar sta storila v začetku februarja 1942. leta skupaj z Leopoldom Eberlom.

— Na območju zasavskih vasi med Ribčami, Prekarjem in Senožeti se je že avgusta 1941 pojavila Moravsko-mengeška četa Kamniškega bataljona. Njej se je tedaj priključil tudi Martin Smrkolj iz Ribč. Pod vplivom te partizanske enote in tudi zvez že z nekaterimi aktivisti OF iz Dolskega v kamniškem okrožju je v svojem kraju in sosednih vaseh organiziral nekaj ljudi in z njimi zbiral orožje. Torej je tudi tu nastalo prvo jedro bodočega odbora OF.

— V Litiji in njeni okolici je nastala prva skupina za OF opredeljenih ljudi, ki se je povežala s posamezniki v okoliških vaseh: Breg, Šmartno, Sp. Log, v Kostrevniški, Jablaniški dolini in Vintarjevcu. Že 18. oktobra 1941 je bil prvi sestanek predstavnikov omenjenih krajev, na katerem so utrdili zveze med skupinami ter si zadali prvih nekaj nalog, ki so izhajale iz programa in temeljnih ciljev Osvobodilne fronte, v obsegu in vsebini, kolikor je bilo takrat o Osvobodilni fronti že znanega.

— Na območju Sv. gora — Rovišče — Tirna so 18. oktobra organizirali podobno skupino. Organiziral jo je Jože Gričar s pomočjo

Piše: Franc Poglajen-Kranjc

brata in nekaterih fantov iz sosednih vasi. Tudi on je, kot sam opisuje v že omenjenem članku, orisal nekoliko nalog iz programa OF, dasi takrat ni bil še član nobenega organa ali odbora OF v Mariboru.

Iz navedenih primerov je razvidno, da je Jože Gričar na terenu, na katerem je začel delovati, naletel že na dokaj dobre pogoje za nadaljevanje svojega dela in nadaljnje organiziranja OF. Za poznavanje nastajanja razvoja Osvobodilne fronte na teh območjih bi moral Jože Gričar najdeno stanje vsaj priznati, kakor je to storil v svojih zgodnjih prispevkih.

Drugič. Povsem je zmotna Gričarjeva trditev, da na litijskem območju, pa tudi na drugih območjih nastajajočega okrožja, ni bilo organizirane Narodne zaščite. Jože Gričar celo navaja, da mu sekretar tedanjega okrožja Lojze Hohkraut ni dajal naloge ustanavljanja Narodne zaščite, pa tudi takrat ne, ko se je Lojze vrnil iz Ljubljane, kamor je januarja 1942. leta odšel na poročanje v CK KP Slovenije.

Dejstva so nasprotna. Po pooblastitvi litijske skupine na sestanku 18. oktobra 1941 sva s Francem Strmljanom odšla na sestanek v Ljubljano po navodila za delo. Zvezo z vodstvom v Ljubljani sem dvakrat iskal in tudi dobil. Drugič so me organizirano povežali z Dušanom Bravničarjem, ki je bil takrat član vojaške komisije pri CK KPS in organizator Narodne zaščite v mestu Ljubljani. Novembra 1941 mi je dal točne usmeritve in navodila za organiziranje Narodne zaščite na litijskem območju. O tem sem pisal v Zborniku NOB I, obstoji pa tudi izjava Dušana Bravničarja, ki to potrjuje.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše
mame, stare mame

ANE GRABLJEVEC

iz Bogenšperka 15

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Še posebej iskrena hvala govornici in gospodu župniku za opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žaljuoči: hčerka Marija z možem Rudijem, sin Martin, vnuka Erika in Igor

*Mineva leto dni,
odkar te ni.
A nate vedno mislimo mi vsi,
ki smo te imeli radi.*

V SPOMIN

3. novembra je minilo
leto dni od smrti našega

RUDIJA ZUPANČIČA

iz Kresnic

Njegovi domači se iskreno zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate in mu prinašate svečke in cvetje na njegov prerani grob.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, dedka, brata in strica

ANTONA PEVCA

iz Lupinice 17,
Šmartno pri Litiji

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi Lesni industriji Litija, trobentaču in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše ljube žene, mame in stare mame

ANGELE VOZELJ

iz Široke Seti

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi predsedniku KS Vače tovarišu Alojzu Urbaniji za poslovilni govor. Še posebna zahvala velja gospodoma župnikoma Povšnarju in Benediku za lepo opravljen obred.

Žaljuoči: vsi njeni

*Mineva leto dni,
odkar od nas odšla si ti,
v našem domu je praznina,
a v srcih huda bolečina.
Ne mine dneva ne noči,
a v naših srcih si še vedno mama ti.*

V SPOMIN

1. decembra je minilo leto dni, odkar se je za vedno poslovila naša draga mama, babica in prababica

JULIJANA PERME

iz Javorja nad Litijo

Hvala vsem, ki postojite ob njenem preranem grobu, ji prinašate cvetje in prižigate svečke.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše
drage sestre in tete

TEREZIJE JELNIKAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ji darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi sindikatu Predilnice Litija, organizaciji ZZB in govorniku tovarišu Jesenšku za poslovilne besede.

Žaljuoči sorodniki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, babice, sestre in tete

ŠTEFKE AMBROŽ

roj. Verbajs iz Riharjevca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, darovali cvetje, nam izrekli sožalje in pospremili drago pokojnico na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete pesmi.

Žaljuoči: mož Pavle, hčerka Olga in sinovi Franci, Roman, Jože, Pavli in Lojze z družinami ter drugo sorodstvo

*Preljubi ati naš,
mnogo prezgodaj si odšel od nas,
v domu tvojem je praznina,
v srcih naših bolečina,
kakor tiho si z nami živel,
tako tiho si tudi od nas odšel.*

V SPOMIN

6. novembra je minilo žalostno leto, odkar je odšel od nas naš dobri atek, mož in dedek

JANEZ PRELOGAR

iz Gobjnika pri Gabrovki

Vsem, ki na njegov grob prinašate cvetje, mu prižigate sveče, iskrena hvala. Vedno boš ostal le z nami!

Tvoji: žena Marija, hčerki Metka in Ivanka, sinova Jože in Ivan ter vnuki

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, sina in brata

FRANCIJA GRADIŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna hvala IUUV TOZD Usnjarna Šmartno, GD Šmartno, pevcem, g. župniku, trobentaču in govornikom za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

LEONA JELNIKARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so bili z nami, izrazili sožalje, darovali prelepo cvetje in pokojnika spremili na zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo govorniku za zadnje besede ob grobu, pevcem za zapete žalostinke in glasbeniku za zaigrano Tišino.

Žalujoči: vsi njegovi

*Ti si naša rana
nezaceljena,
razbolena.*

*Zatisneš jo,
ko prideš,
bela žena.*

J. S.

V SPOMIN

14. decembra 1988 je minilo žalostno leto, odkar si odšel od nas naš dobri mož, ata in stari ata

JOŽE SEVLJAK

iz Litije, Marokova pot 1

Tih in prazen je zdaj naš dom. Ptice v tvojih jablanah nič več ne pojo in klopica pred hišo sameva... Ne veš, kako te pogrešamo, ljubili te bomo zmeraj! Hvala vsem, ki se te spominjajo in postojijo pri tvoji gomili.

Tvoji: žena Pavla, otroci Anica, Jože, Hema in Stanko z družinami

Kodre Srečko-Dušan

Zopet je neusmiljena smrt posegla v vrste bivših aktivistov OF in borcev NOV. Iztrgala nam je našega Srečka

— ilegalca Dušana. 24. oktobra 1988 smo ga pospremili na njegovi zadnji poti v Krki na Dolenjskem.

Srečko se je rodil 4. 1. 1928 v Šmartnem pri Litiji kot sin sitarjevskega rudarja, v družini, kjer so bili štiri bratje in kjer življenje ni bilo z rožicami posuto. Težko se je družina prebijala iz dneva v dan v predaprilski Jugoslaviji in mati se je morala sprijemati s skrbjo, kako ob nizkih prejemkih preživeti številno družino. Tu, v Šmartnem, je preživljal svojo mladost, končal osnovno šolo in nadaljeval meščansko šolo v Litiji do odhoda v partizane. V poletju 1943 se je star 15 let vključil v mladinsko gibanje OF in kmalu postal član SKOJ-a šmartskega aktiva. Vestno je izpolnjeval naloge, ki so mu bile zaupane. Zbiranje obveščevalnih podatkov, propagandne akcije, zbiranje materialnih dobrin za partizane, kurirske zveze in podobno so bile obveze, ki jih je uspešno opravljal vse dotlej, ko mu ni bilo več

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti...

V mesecu oktobru se je na območju občine Litija rodilo 11 dečkov in 8 deklic. Na Bogenšperku se je poročilo 49 parov, med njimi:

Kirm Bojan, tehnolog iz Kamnega Vrha, in Martinčič Marta, prodajalka iz Kamnega Vrha, Škrinjar Jurij, elektrotehnik iz Trbovelj, in Trdin Nives, ekon. tehnik iz Zagorja ob Savi, Legan Andrej, avtoklepar iz Dvora pri Žužemberku, in Šuštar Milena, učiteljica iz Srednjega Lipovca, Žibert Robert, delavec z Vač, in Lazar Nataša, delavka iz Podlipovice, Majdič Marjan, električar iz Šemnika, in Poznajšek Marija, elektromehanik iz Rovišča, Mohar Zvonimir, strojnik iz Kresnic, in Polanec Dragica, šivilja iz Kresnic, Mohar Srečko, vodja mat. službe iz Kresnic, in Podbregar Jolanda, matičarka z Jesenic, Felicijan Alojz, delavec iz Trbovelj, in Zorko Frida, delavka iz zagorja ob Savi, Tomažin Jože, strojni ključavničar iz Korentike, in Medved Darija, modelarka iz Spodnje Jablanice, Zupančič Janko, delavec iz Reber, in Marinčič Darinka, delavka iz Dobrniča, Ilovhar Franci, strojevodja iz Škovca, in Ahlin Marija, delavka iz Peči, Magdič Miroslav, pismonoša z Vač, in Končar Stanislava, ek. tehnik iz Konjšice, Ocepeč Jože, rezkalec iz Kočovrata, in Klopčič Mira, delavka iz Doberljevega, Smuc Stanislav, mizar iz Medvedice, in Špelič Tatjana, pomočnica v kuhinji iz Medvedice, Drnovšek Marko, strojni tehnik iz Zagorja ob Savi, in Ključevšek Zlatka, delavka iz Šklendrovca, Kocjan Klavdij, dipl. ing. strojništva iz Kopra, in Zager Irena, turistična delavka iz Ljubljane, Bokalj Franc, izvozni referent iz Ljubljane, in Pramenko Gina, zdravstveni tehnik iz Kamnika, Janežič Janez, delavec iz Bukovice, in Piškur Dragica, šivilja iz Temenice, Zupančič Vojko, strojni tehnik iz Hrastnika, in Šoster Antonija, pravnica iz Hrastnika, Petan Filip, strugar iz Radohove vasi, in Hočevar Renata, PTT prometnik iz Grosupljega, Terčelj Schweizer Robert, ing. strojništva iz Ljubljane, in Žvan Irena, dipl. ekonomistka iz Ljubljane, Potrč Otmar, programer iz Novega mesta, in Pogorelec Suzana, analitik iz Zagorja ob Savi, Rebolj Roman, avtoklepar iz Kostrevnice, in Juvan Marinka, natararica iz Jablane, Klun Matjaž, dipl. pravnik iz Ljubljane, in Virant Irma, dipl. biologinja iz Ljubljane, Ustajn Branko, elektrotehnik iz Velike Pece, in Matjaž Matejka, tekst. tehnik iz Biča, Košorok Stanko, magister veterine iz Ljubljane, in Ognjenović Olgica, učiteljica iz Ljubljane, Modic Tomaž, elektrotehnik iz Brezovice pri Ljubljani, in Zupan Mojca, upravni tehnik iz Ljubljane, Vesel Maksimiljan, mizar iz Moravč, in Prebil Darja, prodajalka iz Moravč, Benko Milan, avtomehanik iz Čemšenika, in Režun Silva, delavka iz Znojil, Gorišek Franci, sofer iz Javorja, in Seručar Jana, kuharska pomočnica iz Javorja, Potočnik Vlado, kuhar iz Hotemeža, in Razgoršek Jolanda, negovalka iz Hotemeža, Klemenčič Anton, prodajalec iz Doba, in Kastelic Darja, administratorka iz Ljubljane.

Umrli v mesecu oktobru:

Jakoš Marija, 86 let, iz Spodnjih Jelenj, Petek Ana, 95 let, iz Celja, umrla v Črnem Potoku, Končar Frančiška, 77 let, iz Šmartnega, umrla v Črnem Potoku, Kramar Marija-Frančiška, 77 let, iz Šmartnega, Grabljevec Ana, 69 let, z Dvora pri Bogenšperku, Gradišek Franc Marjan, 53 let, iz Šmartnega, Resnik Frančiška, 81 let, iz Moravč pri Gabrovki, umrla v Črnem Potoku, Juvan Frančiška, 67 let, iz Jesenj, umrla v Črnem Potoku, Lajovic Marija, 66 let, iz Litije, Cirar Dragica, 27 let, iz Laz pri Vačah, Kotar Franc, 64 let, iz Male Kostrevnice, Ambrož Stefanija, 66 let, iz Riharjeva, Jelnikar Jernej, 29 let, iz Jevnice, Hajsingar Alojz, 80 let, iz Jevnice, Ivanušič Jožef, 42 let, iz Litije.

Jelka Bric

varno ostati doma. In tako je konec poletja 1944 odšel v partizane, najprej na sedež okrajnega komiteja SKOJ-a Šmartno na Mamolj, kasneje pa v enote VII. korpusa na Dolenjsko. Tu je dočkal osvoboditev in se kot mladoletnik kmalu demobiliziral ter se z vsem srcem vključil v obnovo domovine. Takoj se je odločil, da bo nadaljeval tam, kjer je končal vojno, to je na Dolenjskem, in se zapisal humanemu poslanstvu — vzgoji mladine. Temu cilju je ostal zvest do svoje prerane smrti. Svoj poklic je opravljal v pravem pomenu; ne kot službo, temveč kot human prosvetni delavec-aktivist v šoli in izven nje. Poleg šolskih obveznosti je bil mentor in organizator vrste dodatnih dejavnosti v šoli in tudi izven nje. V vse te široke aktivnosti je vključeval tudi vso svojo družino. Ljudska tehnika, KUD v Žužemberku in druge aktivnosti so bile povezane s Srečkom kot gonilno silo. Pa tudi v borčevski organizaciji, drugih

krajevnih organizacijah in društvih ter povsod tam, kjer so se pokazale potrebe, je bil Srečko prisoten s svojimi organizacijskimi sposobnostmi.

S svojim vedrim značajem, kleno besedo za pravičnost in s svojo poštenostjo ter skromnostjo je imel širok krog prijateljev. Pri ljudeh je užival spoštovanje in zaupanje. Tudi po upokojitvi ni odnehal. Poprijel je povsod, kjer so to želeli in potrebovali njegovo pomoč. Bil je do konca življenja zvest tradicijam OF. In do konca je ljubil naravo — lepo slovensko zemljo. Vsak prosti trenutek je porabil za sprehod po dolenjskih gozdovih.

Srečkov lik nas bo vedno in povsod spremljal kot lik človeka, ki se ves predajal našim skupnim idejam NOB in ki je s svojim delom potrjeval svojo pripadnost. Če bi bilo v naši družbi več takih ljudi, bi se danes ne bi bilo potrebno soočati z obstoječo družbeno in ekonomsko krizo.

Marko Rainer

ŠPORT IN REKREACIJA

NOGOMET

Občinska nogometna liga

V organizaciji TVD Partizan Litija poteka občinska nogometna liga, v kateri tekmuje v tej sezoni 8 ekip. Po končanem jesenskem delu tekmovanja je v vodstvu ekipa Hotiča I, tesno pa ji sledi Zavrstnik. V spomladanskem delu pričakujemo zagrižen boj za 1. mesto med tema dvema ekipama.

Lestvica po jesenskem delu:

					točk	
1. Hotič I	7	6	0	1	46:22	12
2. Zavrstnik	7	5	1	1	33:16	11
3. Sava	7	3	3	1	25:21	9
4. Dolina	7	4	0	3	30:23	8
5. Z L	7	3	1	3	31:21	7
6. Hotič II	7	2	1	4	21:19	5
7. Gradec	7	1	2	4	13:31	4
8. Polšnik	7	0	0	7	10:56	0

Srečko Prcač

KOP Komunala Litija je razširilo svojo ponudbo in pričelo prodajati poleg gospodinjskega — butan plina — tudi naslednje tehnične pline:

- CO₂
- acetilen
- kisik
- dušik
- argon
- vodik

Glede na razširjeno ponudbo smo spremenili tudi čas prodaje, in sicer: torek ..... od 7. do 14. in od 15. do 17. ure
sreda ..... od 15. do 17. ure
četrtak ..... od 15. do 17. ure
petek ..... od 7. do 14. in od 15. do 17. ure.

Članska ekipa RK IUU Usnjar, ki je v jesenskem delu prvenstva v II. republiški ligi premočno in brez ene same izgubljene točke osvojila prvo mesto. Z leve proti desni stojijo: teh. vodja in predsednik strokovnega sveta Leopold, Kolar, Hofer, Mandelj, Šuštar, Meke, Fenc, Ulčar, Bala, trener Kokalj. Čepijo: Kralj, Bajec, Maček, Kogovšek, Gorišek, Kos.

Ustanovitev: Občinska konferenca SZDL Litija. Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Dušan Gnezda, Franc Končar, Marina Krnel, Gorazd Mavretič, Slavko Rokavec, Marjan Šuštaršič, Boris Žužek, Jelka Belec (lektorica Glasila občanov). Predsednik izdajateljskega sveta: Miro Kaplja. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: DIC, TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: A. Jovanovič, Litija. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel.: 881-102. Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Trgovina RŽIŠNIK pri žel. postaji v Litiji, Cankarjeva 5, je ponovno odprta vsak dan od 6. — 19.30, ob nedeljah od 8. — 13. ure.

mali OGLASI

Zdomci — ugodno za vas. Na Rozmanovem trgu v Litiji prodam ogrevano garažo, primerno tudi za mirno obrt. Informacije po telefonu 881-622 od 14. ure dalje.

Garažo na Rozmanovem trgu prodam. Informacije dobite po telefonu št.: 267-339 od 16. ure dalje.

V Litiji, Trg na Stavbah, vzamem v našem garažo. Po dogovoru možnost odkupa. Naslov v uredništvu.

ROKOMET

Rokometaši brez poraza

Malokdaj se zgodi, da bi vse ekipe kateregakoli kluba v polsezoni zmagale prav vse tekme. To se je letos zgodilo rokometšem IUU Usnjar, ki niso nasprotnikom ne doma ne v gosteh prepustili nobene točke.

Člani, ki so lani izpadli iz I. republiške lige, se v II. rep. ligi »sprehajajo«, saj jim nihče od nasprotnikov ni dorasel, tako da so praktično že člani I. republiške lige. Skoraj nemogoče je, da pri vodstvu s petimi točkami naskoka in z odlično ekipo ne bi obdržali prvega mesta.

Lestvica po jesenskem delu prvenstva:

1. IUU USNJAR	9	9	0	0	288 : 179	18
2. SEVNICA	9	6	1	2	211 : 195	13
3. RADEČE	9	6	0	3	232 : 210	12
4. DOL	9	5	1	3	262 : 244	11
5. NOVO MESTO	9	4	1	4	236 : 216	9
6. ZAGORJE—IZLAKE	9	4	0	5	204 : 222	8
7. DOBOVA	9	2	2	5	209 : 221	6
8. TREBNJE	9	2	2	5	217 : 235	6
9. KRMELJ	9	2	1	5	193 : 248	5
10. BREŽICE	9	1	0	8	174 : 246	2

Tudi mladinci so vse tekme zmagali, kar daje zagotovilo, da tudi v bodoče ne bo problemov s kvaliteto članske ekipe. Ob uspehih mladincev pa kaže poudariti tudi to, da rokometša Usnjarja nastopajo v vseh ekipah, vključno s člansko, izključno z domačimi igralci, ki jih sami nauče igrati rokomet.

Lestvica mladinske republ. lige — južna skupina:

1. IUU USNJAR	11	11	0	0	270 : 179	22
2. STT RUDAR	11	9	1	1	269 : 202	19
3. TREBNJE	11	7	1	3	231 : 200	15
4. RADEČE	11	6	1	4	267 : 221	13
5. KRŠKO-SENOVO	11	6	1	4	216 : 210	13
6. KRŠKO	11	6	1	4	236 : 225	13
7. KRMELJ	11	5	1	5	242 : 245	11
8. SEVNICA	11	4	1	6	206 : 198	9
9. ZAGORJE - IZLAKE	11	4	1	6	220 : 246	9
10. BREŽICE	11	2	2	7	202 : 235	6
11. DOBOVA	11	1	0	10	153 : 252	2
12. DOL	11	0	0	1	197 : 304	0

Še posebno zanimivo je tekmovanje pionirskih ekip. Mladi rokometša so tudi tu v obeh ligah osvojili prvi mesti brez ene same izgubljene točke. Tradicija se torej nadaljuje. Usnjar ima vedno odlične pionirske ekipe, iz katerih so prišli tudi vsi tisti igralci, ki so pred leti dvignili rokomet v litijski občini v sam slovenski vrh, in ki — nekateri — še danes uspešno nastopajo v članski ekipi.

Lestvici pionirskih ekip:

STAREJŠI PIONIRJI (1974): Zasavska liga

1. IUU USNJAR	4	4	0	0	113 : 43	8
2. RADEČE	4	3	0	1	65 : 58	6
3. RUDAR	4	2	0	2	60 : 70	4
4. DOL	4	1	0	3	65 : 85	2
5. HRASTNIK	4	0	0	4	30 : 77	0

MLAJŠI PIONIRJI (1976): Zasavska liga

1. IUU USNJAR	5	5	0	0	71 : 29	10
2. DOL	5	4	0	1	62 : 36	8
3. RUDAR	5	3	0	2	55 : 35	6
4. RADEČE	5	1	1	3	44 : 54	3
5. HRASTNIK	5	1	1	3	27 : 66	3
6. LITJA	5	0	0	5	13 : 52	0

T. B.

NOVO! PEDIKURA V LITJI

Poleg nege obraza in dekolteja sedaj tudi PEDIKURA — vse absolutno sterilno!
KOZMETIČNI SALON »TALIJA«,
Luke Svetca 1, tel.: 881-731.